

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym,
ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie
sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw
(druk nr 1106)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Opiniowana ustawa ma na celu wprowadzenie nowych rozwiązań do: ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Dodatkowo, przedstawiona nowelizacja, celem zapewnienia spójności systemu prawa, dokonuje szeregu zmian kolejnych ustaw, w zakresie niezbędnych konsekwencji wynikających ze zmian wprowadzonych w dwóch wyżej wymienionych ustawach.¹

Zmiany zawarte w opiniowanej ustawie (za uzasadnieniem do projektu ustawy) można podzielić na trzy zasadnicze grupy. Po pierwsze są to zmiany dotyczące modelu zarządzania szkolnictwem wyższym. Po drugie zmiany związane z uproszczeniem przebiegu kariery naukowej. Po trzecie zmiany mające na celu zwiększenie dostępności do studiów i umiędzynarodowienie procesu kształcenia.

Opiniowana ustawa m. in:

- 1) uelastycznia zasady używania nazw: "uniwersytet", "uniwersytet techniczny",
- 2) zwiększa autonomię programową uczelni (traci moc rozporządzenie o standardach kształcenia definiujące proces kształcenia dla zamkniętej listy kierunków studiów.

Podstawowe jednostki organizacyjne uczelni będą mogły same określać i uruchamiać

¹⁾ ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawa z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, ustawa z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawa z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich, ustawa z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, ustawa z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 – 1990 oraz treści tych dokumentów, ustawa z dnia 10 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki i ustawa z dnia 10 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk.

nowe kierunki studiów (samodzielnie lub po uzyskaniu decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, po zaopiniowaniu przez Polską Komisję Akredytacyjną),

- 3) zakłada określenie kierunku studiów poprzez program kształcenia, który będzie zawierał opis założonych efektów kształcenia oraz opis procesu kształcenia, prowadzącego do osiągnięcia tych efektów,
- 4) wprowadza Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego stanowiące opis, przez określenie efektów kształcenia, kwalifikacji zdobywanych w systemie szkolnictwa wyższego (określane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego w drodze rozporządzenia),
- 5) wprowadza nowe rozwiązania w zakresie tworzenia i likwidacji uczelni:
 - a) zakłada włączenie publicznej uczelni zawodowej do publicznej uczelni akademickiej w drodze rozporządzenia,
 - b) przewiduje wydawanie pozwoleń ministra na założenie uczelni niepublicznej oraz uzyskania przez nią uprawnień do prowadzenia studiów wyższych na czas nieokreślony,
- 6) zakłada możliwość tworzenia przez uczelnie centrów naukowych,
- 7) nakłada na ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego obowiązek prowadzenia System Informacji o Szkolnictwie Wyższym,
- 8) wprowadza zmiany w zasadach nadzoru ministra nad działalnością uczelni,
- 9) wprowadza zmiany dotyczące organizacji i funkcjonowania Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz Państwowej Komisji Akredytacyjnej
 - a) zmienia nazwy organów na: Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego (RGNiSW) oraz Polską Komisję Akredytacyjną (PKA),
 - b) wprowadza zasadę co najmniej 30% udziału kobiet w pracach PKA,
 - c) wprowadza zmiany dotyczące zasad wyłaniania członków RGNiSW oraz PKA,
 - d) wprowadza instytucję "oceny programowej" jako oceny jakości kształcenia oraz "oceny instytucjonalnej",
- 10) rezygnuje z zatwierdzania przez ministra statutów uczelni i regulaminów uczelni,
- 11) przenosi określenie szeregu kompetencji senatu uczelni z poziomu ustawy na poziom statutu uczelni (tym samym przesądza o podstawowym podziale kompetencji pomiędzy rektorem uczelni a jej senatem),

- 12) dokonuje zmian w zakresie biernego prawa wyborczego na uczelni, przyznając je nauczycielom akademickim, którzy nie ukończyli 65 roku życia, a w przypadku profesorów siedemdziesiątego roku życia,
- 13) wprowadza alternatywną możliwość wyboru rektora uczelni i dziekana wydziału – w drodze konkursu,
- 14) wprowadza możliwość uzyskania przez podstawową jednostkę organizacyjną uczelni statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW), dofinansowywanego z dotacji projakościowej,
- 15) wprowadza instytucję "spółki celowe" – powołanej przez uczelnię spółki akcyjnej lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w celu komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych,
- 16) wprowadza nową formę finansowania uczelni z budżetu państwa – dotację podmiotową na dofinansowanie zadań projakościowych,
- 17) wprowadza nowe zasady podziału i trybu przekazywania dotacji z budżetu państwa dla uczelni,
- 18) wprowadza odpłatność za drugi kierunek studiów na uczelniach publicznych,
- 19) przewiduje odpłatność za świadczone usługi edukacyjne związane z kształceniem studentów na studiach i studiach doktoranckich na uczelni niepublicznej w wysokości nieprzekraczającej kosztów ponoszonych w zakresie niezbędnym do uruchomienia i prowadzenia studiów,
- 20) wprowadza odpłatność za zajęcia na studiach w uczelni publicznej po przekroczeniu określonego limitu punktów ECTS,
- 21) zwalnia z opłat (na uczelniach publicznych i niepublicznych) rejestrację na kolejny rok studiów, egzaminy, w tym egzamin poprawkowy, egzamin komisyjny, egzamin dyplomowy, wydanie dziennika praktyk zawodowych, złożenie i ocenę pracy dyplomowej oraz wydanie suplementu do dyplomu,
- 22) wprowadza program naprawczy na uczelniach publicznych,
- 23) wprowadza zakaz pozostawania w bezpośredniej zależności służbowej pomiędzy nauczycielem akademickim zatrudnionym na uczelni (publicznej lub niepublicznej) a jego małżonkiem, krewnym lub powinowatym,
- 24) przewiduje konkursy obejmujące rekrutacje na stanowisko nauczyciela akademickiego w uczelni publicznej,
- 25) wprowadza nowe rozwiązania związane z ograniczeniem możliwości zatrudnienia nauczyciela akademickiego poza podstawowym miejscem pracy,

- 26) zmienia częstotliwość dokonywania oceny okresowej nauczycieli akademickich (z czterech na dwa lata),
- 27) wprowadza możliwość prowadzenia studiów o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych,
- 28) przewiduje nowe zasady dotyczące przyznawania stypendiów naukowych i socjalnych dla studentów,
- 29) wprowadza nowe rozwiązania dotyczące samorządu studentów oraz samorządu doktorantów (m. in. osobowość prawną dla Parlamentu Studentów i Krajowej Reprezentacji Doktorantów),
- 30) wprowadza instytucję "Diamentowego Grantu" – programu realizowanego w ramach konkursu ministra, skierowanego do wybitnie uzdolnionych absolwentów studiów licencjackich i inżynierskich oraz studentów po ukończeniu trzeciego roku jednolitych studiów magisterskich,
- 31) przewiduje zmiany w zasadach prowadzenia studiów doktoranckich (m. in. podniesieni poziomu doktoratu, możliwość obrony w języku obcym, obowiązkowy tryb konkursowy przy naborze na studia, wprowadzenie instytucji promotora pomocniczego, możliwość uzyskania stopnia doktora bez wcześniejszego uzyskania tytułu zawodowego – dla uczestników programu "Diamentowy Grant",
- 32) wprowadza możliwość uzyskania uprawnień doktora habilitowanego bez przeprowadzania postępowania habilitacyjnego – dla osób, które uzyskały stopień doktora w Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą i podczas pracy w innym państwie przez co najmniej pięć lat kierowały samodzielnie zespołami badawczymi oraz posiadają znaczący dorobek i osiągnięcia naukowe,
- 33) uprasza i skraca procedurę habilitacyjną (bez przeprowadzania przewodu habilitacyjnego),
- 34) przewiduje zmiany zasadach nadawania tytułu profesora,
- 35) wprowadza zmiany w organizacji, zasadach działania oraz zasadach wyboru Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów Naukowych.

Ustawa, w swojej zasadniczej części, ma wejść w życie z dniem 1 października 2011 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 84. posiedzeniu w dniu 4 lutego 2011 r. w oparciu o trzy projekty: rządowy (druk sejmowy nr 3391), poselski (druk sejmowy nr 2215) oraz Komisji Nadzwyczajnej "Przyjazne Państwo" do spraw związanych z ograniczeniem biurokracji (druk sejmowy nr 2484). Przedłożenia te były przedmiotem prac sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Komisja przeprowadziła wysłuchanie publiczne dotyczące projektu rządowego oraz przeprowadziła prace nad wszystkimi projektami w podkomisji stałej. Sprawozdanie Komisji (druk sejmowy nr 3805) oparło się na rozwiązaniach projektu rządowego. Aprobata Komisji nie zyskała propozycja przewidziana w projekcie poselskim – utworzenie Konferencji Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych. Komisja poparła część założeń projektu Komisji "Przyjazne Państwo" dotyczących zadań uczelni związanych ze stwarzaniem niepełnosprawnym studentom warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

W trakcie drugiego czytania zgłoszono 24 dodatkowe poprawki. Najistotniejsze z przyjętych poprawek dotyczyły: nałożenia na ministra obowiązku wydania rozporządzenia określającego warunki i tryb występowania przez uczelnie niepubliczne o dotacje z budżetu państwa, doprecyzowania zasad odpłatności za drugi kierunek studiów oraz korekt przepisów przejściowych i przepisu o wejściu w życie ustawy.

Ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję wraz z poprawkami przyjętymi w trzecim czytaniu.

III. Uwagi szczegółowe

1) art. 1 pkt 1 lit. a tiret trzecie noweli, **art. 2 ust. 1 pkt 11** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z definicją studiów podyplomowych studia te może prowadzić m. in. Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego. Jednostka ta została utworzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 października 1970 r. w sprawie utworzenia samodzielnej placówki naukowo-dydaktycznej pod nazwą „Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego”, wydanego na podstawie obecnie nieobowiązującej ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym. Podstawą do dalszego prowadzenia zarówno studiów podyplomowych, ale także studiów doktoranckich przez Centrum jest obecnie art. 253 ustawy o szkolnictwie wyższym. W obliczu zmian w tej ustawie dokonywanych niniejszą nowelizacją uprawnienie do dalszego prowadzenia studiów podyplomowych, a także studiów

doktoranckich przez centrum potwierdza art. 35 nowelizacji. Ten ostatni przepis przesądza więc o uprawnieniach Centrum. Negatywnie natomiast należy ocenić umieszczenie przepisu dotyczącego tego podmiotu wprost w przepisach materialnych ustawy, które z założenia powinny dotyczyć tylko instytucji "wpisujących się" w aktualnie ustawowo określony system uregulowań. Dodatkowo wskazać należy, że wymienienia Centrum zabrakło w definicji studiów trzeciego stopnia(studiów doktoranckich). Stąd pomiędzy przepisami materialnymi ustawy definiującymi studia trzeciego stopnia i studia doktoranckie, a przepisem przejściowym art. 35 noweli zachodzi sprzeczność. Propozycja poprawki zakłada, że Centrum zachowuje uprawnienia zarówno do prowadzenia studiów doktoranckich jak i studiów podyplomowych.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 1 w lit. a w tiret trzecim, w pkt 11 wyrazy "instytucie badawczym lub Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego" zastępuje się wyrazami "lub instytucie badawczym";

2) art. 1 pkt 1 lit. a tiret szóste noweli, **art. 2 ust. 1 pkt 14a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z definicją obszaru kształcenia jest nim zasób wiedzy i umiejętności z zakresu jednego z obszarów wiedzy określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Tymczasem, zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ostatniej rozporządzenie określa obszary wiedzy z uwzględnieniem obszarów kształcenia określonych w Prawie o szkolnictwie wyższym. Obydwa przepisy definiują więc "to samo, przez to samo". Minister nie może, przy wydaniu rozporządzenia określającego obszary wiedzy, kierować się obszarami kształcenia, które definiowane są poprzez odesłanie do pojęcia obszarów wiedzy.

Powyższe prowadzi także do wniosku, że przepis art. 3 ust. 1, upoważniający do wydania rozporządzenia, nie zawiera wytycznych (zawiera jedynie pozorną wytyczną), co uznać należy za niezgodne z konstytucyjnymi wymogami dotyczącymi formułowania przepisów upoważniających (art. 92 Konstytucji).

3) art. 1 pkt 1 lit. a tiret dziewiąte noweli, **art. 2 ust. 1 pkt 18d** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Opiniowana ustawa wprowadza wprost do polskiego systemu prawnego punkty ECTS jako punkty zdefiniowane w europejskim systemie akumulacji i transferu punktów

zaliczeniowych, będących pochodną "miękkiego" prawa międzynarodowego, czyli deklaracji Bolońskiej (Wspólna Deklaracja Europejskich Ministrów Edukacji zebranych w Bolonii w dniu 19 czerwca 1999 roku). Źródłem powszechnie obowiązującego prawa, zgodnie z Konstytucją, obok ustaw i rozporządzeń mogą być jedynie ratyfikowane umowy międzynarodowe. Deklaracja bolońska nie spełnia tego warunku. Z tych względów sposób wprowadzenia do ustawy punktów ECTS (poprzez bezpośrednie odwołanie do europejskiego systemu akumulacji i transferu punktów) może budzić wątpliwości.

4) art. 1 pkt 3 lit. a oraz pkt 84 noweli, **art. 4 ust. 2** oraz **art. 111 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z ww. przepisami uczelnia oraz nauczyciele akademicki mają obowiązek przestrzegania (poszanowania) prawa własności intelektualnej. Wprowadzenie takich przepisów wprost do ustawy należy ocenić negatywnie. Oczywistym jest, że obowiązek przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów nie może budzić wątpliwości. Brak jest natomiast uzasadnienia dla wskazania w ustawie jedynie na obowiązek przestrzegania (poszanowania) części przepisów prawa (jedynie dotyczących własności intelektualnej). Uczelnie i nauczyciele akademicki, jak wszyscy inni adresaci norm prawnych, zobowiązani są do przestrzegania (poszanowania) prawa, a więc także prawa własności intelektualnej.

Zgodnie z niebudzącą wątpliwości regułą wykładni przepisów prawnych, każdy fragment przepisu musi nieść ze sobą określoną wartość normatywną. W tym przypadku, stosując wykładnię *a contrario*, należałoby dojść do wniosku, że obowiązkiem nauczycieli akademickich nie jest przestrzeganie innych przepisów, niż przepisy dotyczące własności intelektualnej, a także, że prawa własności intelektualnej nie muszą przestrzegać inni niż nauczyciele akademicki pracownicy uczelni.

Na marginesie dodać należy że samo określenie "prawo własności intelektualnej" jest określeniem języka prawniczego, a nie języka prawnego. Ten ostatni jako prawa własności intelektualnej traktuje prawa własności przemysłowej (ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej) oraz prawa autorskie i prawa pokrewne (ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Również z tych względów przedstawione rozwiązanie ocenić należy negatywnie.

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać za zasadne skreślenie kwestionowanych fragmentów przepisów. Jednocześnie, wobec odesłania w przepisie dotyczącym okresowej oceny nauczycieli akademickich (w art. 132 ustawy), do art. 111, zasadnym wydaje się pozostawienie w ustawie mechanizmu, zakładającego uwzględnienie w ocenie okresowej

konieczności wskazania na przestrzeganie prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz prawa własności przemysłowej.

Propozycja poprawki:

- w art. 1:
 - a) w pkt 3 w lit. a, w ust. 2 skreśla się wyrazy "oraz poszanowaniem praw chroniących własność intelektualną",
 - b) pkt 84 otrzymuje brzmienie:
 - "84) w art. 111:
 - a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - "1) kształcić i wychowywać studentów, w tym nadzorować opracowywanie przez studentów prac zaliczeniowych, semestralnych, dyplomowych, pod względem merytorycznym i metodycznym";
 - b) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - "1) kształcić i wychowywać studentów, w tym nadzorować opracowywanie przez studentów prac zaliczeniowych, semestralnych, dyplomowych, pod względem merytorycznym i metodycznym";
 - c) w pkt 99 w zdaniu wstępnym wyrazy "ust. 2 i 3" zastępuje się wyrazami "ust. 1 - 3" oraz dodaje się ust 1. w brzmieniu:
 - "1. Wszyscy nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie, w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 111 oraz przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także prawa własności przemysłowej.";

5) art. 1 pkt 4 noweli, **art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana uwzględniająca doprecyzowania odesłania oraz porządkująca przepisy ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 4, w art. 6 w ust. 1 w pkt 4 w lit a na końcu dodaje się wyrazy "oraz studiów na uczelni wojskowej, w zakresie w jakim mają do nich zastosowanie przepisy wydane na podstawie art. 8 ust. 10";
- 6) art. 1 pkt 5 noweli, **art. 8 ust. 10** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 8 ust. 10 Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, limit miejsc na kierunki studiów dla kandydatów na żołnierzy zawodowych w poszczególnych uczelniach wojskowych. Jednocześnie przepis ten, odmiennie niż art. 8 ust. 9, określający analogiczne kompetencje ministra właściwego do spraw zdrowia, nie przewiduje warunku uwzględnienia zasad, o których mowa w art. 8 ust. 4. Jeżeli intencją ustawodawcy było zobowiązanie ministra do przestrzegania zasad określonych w ust. 4, to wskazana jest następująca poprawka:

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 5, w art. 8 w ust. 10 po wyrazach "wojskowych, uwzględniając" dodaje się wyrazy "zasady określone w ust. 4, ";

7) art. 1 pkt 7 noweli, **art. 9 ust. 3 pkt 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 9 ust. 3 pkt 1, upoważniający ministra do wydania rozporządzenia określającego warunki jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia, nie zawiera wytycznych spełniających konstytucyjny wymóg formułowania przepisów upoważniających. Minister wydając rozporządzenie ma kierować się bowiem przepisami ustawy, której postanowienia ma wykonywać przedmiotowe rozporządzenie. Tak określonym wytycznym można postawić zarzut pozorności. Odsyłają, bowiem "do (...) postanowień, które prawodawca musiałby brać pod uwagę, niezależnie od tego, czy tego rodzaju odesłanie sformułowano"²(art. 9a i art. 112a). Należy pamiętać, że umieszczenie w przepisie upoważniającym pełnych wytycznych dotyczących treści rozporządzenia jest konstytucyjnym warunkiem poprawności przepisu upoważniającego. Z tego względu koniecznym jest doprecyzowanie kwestionowanego przepisu.

8) art. 1 pkt 7 noweli, **art. 9 ust. 3 pkt 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana uwzględniająca, że instytucja oceny programowej oraz oceny instytucjonalnej została wprowadzona do ustawy nie art. 49 ust. 1 pkt 2 i 4, a w art. 48a ust. 3 i 4.

Propozycja poprawki:

²S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej*, Warszawa 2004, s. 153.

- w art. 1 w pkt 7, w art. 9 w ust. 3 w pkt 3 wyrazy "o której mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2 i 4" zastępuje się wyrazami "o której mowa w art. 48a ust. 3 i 4";

9) art. 1 pkt 8 noweli, **art. 9b** Prawa o szkolnictwie wyższym.

W wytycznych dotyczących treści przepisów wykonawczych art. 9b ust. 1 i ust. 2 nakazują uwzględnienie "wymogów dotyczących kształcenia i szkolenia przygotowujące do wykonywania zawodu określonych w przepisach Unii Europejskiej". Tak określonym wytycznym można postawić zarzut pozorności. Odsyłają, bowiem do (...) postanowień, które minister musiałby brać pod uwagę, niezależnie od tego, czy tego rodzaju odesłanie sformułowano. Zasada niedopuszczalności powołania się na przepisy prawa wspólnotowego została potwierdzona w dokumencie "Wytyczne polityki legislacyjnej i techniki prawodawczej. Zapewnienie efektywności prawu Unii Europejskiej w polskim prawie krajowym" opublikowanym przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej i zaakceptowanym przez Rządowe Centrum Legislacji. Zgodnie z tym dokumentem "w wytycznych, nie należy zamieszczać ogólnych klauzul nakazujących ministrowi branie pod uwagę prawa Unii Europejskiej w regulowanej dziedzinie" a jedyny wyjątek dotyczy transpozycji dyrektywy w przypadku, gdy "z uwagi na konkretne uregulowanie danej sprawy w dyrektywie ustawodawca krajowy nie ma swobody w kształtowaniu treści rozporządzenia i jest to jedyna wytyczna, którą minister powinien się kierować".

Należy pamiętać że, zamieszczenie w przepisie upoważniającym pełnych wytycznych dotyczących treści rozporządzenia jest konstytucyjnym warunkiem poprawności przepisu upoważniającego.

10) art. 1 pkt 10 oraz 11 noweli, **art. 11 ust. 4 oraz art. 11a ust. 2 i 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Powyższe przepisy wydają się pomijać odesłanie do art. 9c ustawy, a tym samym, bez uzasadnienia pomijać w ich dyspozycji, te jednostki organizacyjne uczelni, które przygotowują do wykonywania zawodu nauczyciela.

Propozycja poprawki:

- w art. 1:
 - a) w pkt 10, w art. 11 w ust. 4 występujące dwukrotnie wyrazy "art. 9b" zastępuje się wyrazami "art. 9b oraz art. 9c",

- b) w pkt 11, w art. 11a w ust. 2 oraz w ust. 3 wyrazy "art. 9b" zastępuje się wyrazami "art. 9b oraz art. 9c";

11) art. 1 pkt 11 noweli, **art. 11a ust. 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wątpliwość budzi, czy wystąpienie ministra, na podstawie ww. przepisu o dokonanie oceny jednostki organizacyjnej nie powinno dotyczyć (w intencji wnioskodawców) także jednostek wymienionych w art. 11 ust. 5.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 11, w art. 11a w ust. 3 wyrazy "art. 11 ust 1 - 4" zastępuje się wyrazami "art. 11";

12) art. 1 pkt 11 noweli, **art. 11b i art. 11c** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Rozwiązanie art. 11c ust. 2 przewidujące wygaśnięcie zawieszono uprawnienia do prowadzenia studiów z dniem podjęcia uchwały Polskiej Komisji Akredytacyjnej o niespełnieniu warunków przywrócenia uprawnień, ocenić należy negatywnie, z punktu widzenia konstytucyjnych gwarancji zabezpieczenia praw uczelni. Wygaśnięcie uprawnień uczelni do prowadzenia studiów, z chwilą podjęcia stosownej uchwały przez PKA spowoduje, że powstanie okres czasu, w którym uczelnia pomimo wygaśnięcia uprawnień (z mocy prawa) nie poweźmie o tym wiadomości. Dodatkowo, w tym przypadku uczelnia, nie będzie mogła skorzystać z możliwości odwołania się od negatywnej opinii Komisji. Z tych względów proponuje się poprawkę zakładającą, możliwość odwołania od negatywnej opinii oraz przesądzającą, że decyzja ministra ma charakter konstytutywny.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 11:
 - a) w art. 11b w ust. 4 wyrazy "art. 11c ust. 2 i 4" zastępuje się wyrazami "art. 11c ust. 2b",
 - b) w art. 11c:
 - w ust. 2 skreśla się zdanie drugie, zdanie trzecie i zdanie czwarte,
 - po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu,
"2a. W terminie nie dłuższym niż trzy miesiące po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, Polska Komisja Akredytacyjna wydaje opinię dotyczącą przywrócenia zawieszonych uprawnień.

- 2b. W przypadku negatywnej opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego wydaje decyzję o wygaśnięciu zawieszonego uprawnienia.",
- w ust. 3 wyrazy "o której mowa w ust. 2" zastępuje się wyrazami "o której mowa w ust. 2b";

Na marginesie wskazać należy na wady redakcyjno – legislacyjne wprowadzanych rozwiązań, których propozycję usunięcia zakłada następna, alternatywna wobec powyższej, propozycja poprawki.

Wskazana jest zmiana, uwzględniająca, że decyzja o z art. 11c ust. 2 jest decyzją deklaratoryjną stwierdzającą wygaśnięcie uprawnienia, a nie decyzją konstytutywną o wygaśnięciu uprawnienia oraz zmiana skreślająca zbędny fragment przepisu, będący niepotrzebnym "przeniesieniem" sformułowania używanego w języku prawniczym na język prawny (ustawy). Pozostawienie fragmentu "z mocy prawa" w art. 11c ust. 2 spowodować może wątpliwości co do skutków np. wygaśnięcia uprawnienia uregulowanego w art. 11d ust. 2, gdzie ustawodawca, w analogicznym przypadku nie posługuje się takim sposobem zapisu.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 11:
 - a) w art. 11b w ust. 4 wyrazy "oraz o decyzjach o wygaśnięciu uprawnienia lub" zastępuje się wyrazami "oraz o decyzji stwierdzającej wygaśnięcie uprawnienia lub decyzji o",
 - b) w art. 11c w ust. 2 skreśla się wyrazy "z mocy prawa";

13) art. 1 pkt 11 noweli, **art. 11d ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana skreślająca zbędny fragment przepisu. Oczywistym jest, że zmiana nazwy jednostki nie może spowodować utraty uprawnień przez uczelnię. Dodatkowo wskazać należy, że w przypadku zmiany nazwy jednostki nie dochodzi do powstania "nowej jednostki", która nabywa uprawnienia (jak stanowi przepis).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 11, w art. 11d w ust. 1 skreśla się wyrazy "lub zmiany nazwy jednostki";

14) art. 1 pkt 13 noweli, **art. 13a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 13a nakłada na uczelnie obowiązek monitorowania kariery zawodowej swoich absolwentów (w szczególności po trzech i pięciu latach od ukończenia studiów). Należy rozważyć celowość wprowadzenia przepisu, w sytuacji gdy ustawa nie stwarza żadnych mechanizmów (narzędzi) pozwalających na realizację tego obowiązku.

15) art. 1 pkt 14 noweli, **art. 15 ust. 3 pkt 2 i 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Powyższe przepisy upoważniają do określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu kosztów podróży "biegłym ekspertem". Tymczasem żaden przepis materialny ustawy nie wprowadza takiej kategorii podmiotów.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 14, w ust. 3 w pkt 2 i 3 skreśla się wyraz "biegłym";

16) art. 1 pkt 14 noweli, **art. 15 ust. 3 pkt 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Analiza przepisu wskazuje, że warunki zwrotu kosztów podróży określać ma nie rozporządzenie ministra do spraw szkolnictwa wyższego, a "przepisy dotyczące wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju i poza granicami kraju", a więc przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 77⁵ kodeksu pracy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1:
 - a) w pkt 14:
 - w zdaniu wstępnym po wyrazach w art. 15 dodaje się dwukropek, a pozostałą treść oznacza się jako lit. a,
 - w ust. 3 skreśla się pkt 3,
 - dodaje się lit. b w brzmieniu:
 - "b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
"4. Zwrot kosztów podróży członkom Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polskiej Komisji Akredytacyjnej, komisji dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wyznaczonym przez nie recenzentom i ekspertom oraz Rzecznikowi Praw Absolwenta następuje na zasadach określonych dla

pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 77⁵ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).";

b) w pkt 95, w art. 128 w ust. 1 skreśla się wyrazy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.);

17) art. 1 pkt 15 noweli, **art. 18 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana skreślająca zbędne zastrzeżenie.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 15, w ust. 1 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 6";

18) art. 1 pkt 15 oraz 18 noweli, **art. 18 ust. 2 i 6 oraz art. 28 ust. 4** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Trybunał Konstytucyjny w postanowieniach z dnia 12 maja 2009 r. (sygn. akt S 3/09) oraz z dnia 5 listopada 2009 r. (sygn. akt S 6/09) dotyczących ustalania granic gmin w drodze rozporządzenia, zwrócił uwagę, na nieadekwatności tej formy w stosunku do norm o charakterze indywidualnym i konkretnym. Praktyczną dolegliwością takiego rozwiązania jest pozbawienie strony możliwości odwołania się od rozstrzygnięcia zawartego w rozporządzeniu. Dlatego tego typu rozstrzygnięcia powinny zapadać w drodze decyzji.

Powyższą argumentację należy odnieść do trybu tworzenia, likwidacji, zmiany nazwy oraz łączenia uczelni zawodowej w drodze rozporządzenia.

Propozycja poprawki:

- w art. 1:

a) w pkt 15, w art. 18 w ust. 2 i 6 wyraz "rozporządzenia" zastępuje się wyrazem "decyzji",

b) w pkt 18 w lit. c, w ust. 4 wyraz "rozporządzenia" zastępuje się wyrazem "decyzji";

19) art. 1 pkt 15 noweli, **art. 18 ust. 4** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana jednoznacznie oddająca intencje przepisu, tak aby wykluczyć możliwość jego niejednoznacznej interpretacji. Propozycja poprawki jednoznacznie wyklucza możliwość połączenia uczeni na wniosek tylko jednego rektora.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 15, ust. 4 otrzymuje brzmienie:
"4. Utworzenie publicznej uczelni zawodowej, jej likwidacja, zmiana nazwy albo połączenie z inną publiczną uczelnią zawodową następują odpowiednio na wniosek sejmiku województwa lub rektora albo sejmiku województwa lub rektorów uczelni.";

20) art. 1 pkt 18 lit. a noweli, **art. 28 ust. 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana skreślająca zbędne zastrzeżenie.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 18 w lit. a, w ust. 3 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 4";

21) art. 1 pkt 18 lit. b noweli, **art. 28 ust. 4** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 18 w lit. b, w ust. 4 po wyrazach "w szczególności uczestników" dodaje się wyraz "związku";

22) art. 1 pkt 18 lit. c noweli, **art. 28 ust. 6** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 18 w lit. b, w ust. 6 skreśla się wyraz "także";

23) art. 1 pkt 18 lit. c noweli, **art. 28 ust. 7** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wobec dyspozycji zdania pierwszego w ust. 7 art. 28 Prawa o szkolnictwie wyższym powstaje pytanie o zasadność odesłania w zdaniu drugim tego ustępu do odpowiedniego stosowania art. 28 ust. 4. Wydaje się, że kwestionowany przepis powinien odsyłać do art. 28 ust. 3 i 3a.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 18 w lit. c, w ust. 7 wyrazy "ust. 4" zastępuje się wyrazami "ust. 3 i 3a";

24) art. 1 pkt 21 noweli, **art. 31** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Propozycja poprawki ma na celu korelację przepisów dotyczących centrum naukowego tworzonego w myśl nowelizacji przez uczelnię, z analogicznymi przepisami ustawy o Polskiej Akademii Nauk oraz przepisami ustawy o instytutach badawczych.

Najważniejsze konsekwencje ujednolicenia rozwiązań systemowych w tym zakresie sprowadzałyby się do wskazania na możliwość finansowania centrum przez Narodowe Centrum Nauki oraz Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Propozycja poprawek:

1) w art. 1 w pkt 21, w ust. 2 wyrazy "centrum naukowym utworzonym przez Polską Akademię Nauk" zastępuje się wyrazami "centrum Polskiej Akademii Nauk",

2) w art. 13:

a) w zdaniu wstępnym po wyrazach "(Dz. U. Nr 96, poz. 615)" dodaje się wyrazy "wprowadza się następujące zmiany:" oraz pozostałą treść oznacza się jako pkt 2,

b) dodaje się pkt 1 w brzmieniu:

"1) w art. 2:

a) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

"16) centrum naukowe Polskiej Akademii Nauk - centrum Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk;",

b) po pkt 16 dodaje się pkt 16a w brzmieniu:

"16a) centrum naukowe uczelni - centrum naukowe uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym;",

c) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

"3) w art. 10 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

"5a) centra naukowe uczelni;";

3) po art. 13 dodaje się art. ... w brzmieniu:

"Art. ... W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616 oraz Nr 257, poz. 1726) w art. 37:

1) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) centrum Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619);",

2) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

"5a) centrum naukowe uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 169, poz. 1365 z późn. zm.);";";

25) art. 1 pkt 21 oraz 64 noweli, **art. 31 ust. 3 pkt 1 oraz art. 86c** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Użyte w powyższych przepisach określenie "prawo własności intelektualnej" jest określeniem języka prawniczego, a nie języka prawnego. Ten ostatni jako prawa własności intelektualnej traktuje prawa własności przemysłowej (ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej) oraz prawa autorskie i prawa pokrewne (ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych). Z tych względów zasadnym jest dokonanie stosownych zmian w ustawie. Pozostawienie rozwiązań ustawy uchwalonej przez Sejm może w szczególności rodzić wątpliwości interpretacyjne na tle art. 31 ust. 3. Przepis ten stanowi że, umowa o utworzeniu centrum naukowego określa m. in. własność praw własności intelektualnej oraz własność patentów i praw ochronnych na wzór użytkowy. Jeżeli ustawodawca w jednym z przepisów wyróżnia dwie kategorie praw (prawa własności intelektualnej oraz patenty i prawa ochronne na wzór użytkowy), to w innych przepisach ustawy (art. 4 ust. 2, art. 86c, art. 111 ust. 1) posługując się tylko określeniem jednej kategorii praw (praw własności intelektualnej), wyłącza z zakresu normowania tych przepisów drugą kategorię (prawa własności intelektualnej oraz patenty i prawa ochronne na wzór użytkowy). To ostatecznie wydaje się jednak nie być intencją wnioskodawców.

Propozycja poprawki:

- w art. 1:
 - a) w pkt 21, w ust. 3 w pkt 1 wyrazy "praw własności intelektualnej, własność patentów i praw ochronnych na wzór użytkowy" zastępuje się wyrazami "praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej",
 - b) w pkt 64, w art. 86c wyrazy "prawami własności intelektualnej" zastępuje się wyrazami "prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej";

lub (alternatywnie, w przypadku nieprzyjęcia poprawki zaproponowanej w pkt 4 opinii):

- w art. 1:
 - a) w pkt 3 w lit. a, w ust. 2 wyrazy "praw chroniących własność intelektualną" zastępuje się wyrazami "praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej",

- b) w pkt 21, w ust. 3 w pkt 1 wyrazy "praw własności intelektualnej, własność patentów i praw ochronnych na wzór użytkowy" zastępuje się wyrazami "praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej",
- c) w pkt 64, w art. 86c wyrazy "prawami własności intelektualnej" zastępuje się wyrazami "prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej",
- d) w pkt 84, w art. 111 w ust. 1 wyrazy "prawa własności intelektualnej" zastępuje się wyrazami "praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej";

26) art. 1 pkt 22 noweli, **art. 31a ust. 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana usuwająca zbędny fragment przepisu.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 22, w art. 31a w ust. 3 skreśla się użyte po raz drugi wyrazy "w innych formach";

27) art. 1 pkt 24 lit. c noweli, **art. 35 ust. 6** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana poprawiająca błędne odesłania w ramach art. 35 ustawy. Przepis ust. 5 do którego następuje odesłanie w ust. 6 nie mówi bowiem o organach, na które wskazywać ma, w intencji ustawodawcy, ust. 6 (organy wymienione w ust. 5 to właściwi ministrowie, a nie rektorzy uczelni, zobowiązani w intencji ustawy do przekazywania sprawozdań i innych informacji).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 24 w lit. c, ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 i 6 dane, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz ust. 3 pkt 2 i 3 przekazuje się również ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.";

28) art. 1 pkt 24 lit. c noweli, **art. 35 ust. 7** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z kwestionowanym przepisem rozporządzenie właściwego ministra określać ma wzory sprawozdań, w tym wzory sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 2. Pojawia się pytanie jakie jeszcze wzory sprawozdań (oprócz tych wymienionych w ust. 1 i 2) miał na myśli ustawodawca. Przepis art. 35 wymienia bowiem jedynie 2 rodzaje sprawozdań (składane na podstawie ust. 1 i 2).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 24 w lit. c, w ust. 7 skreśla się wyrazy ", w tym sprawozdań";

29) art. 1 pkt 25 noweli, **art. 37 ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana korygująca błędne (piętrowe) odesłanie.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 25, w art. 37 w ust. 2 wyrazy "art. 34 ust. 1" zastępuje się wyrazami "art. 33 ust. 1";

30) art. 1 pkt 25 noweli, **art. 37 ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 37 ust. 2 upoważnia właściwego ministra do wezwania organu uczelni lub założyciela uczelni niepublicznej do realizacji wniosków i zaleceń sporządzonych w wyniku kontroli działalności uczelni. Tymczasem, w ustawie brak jest przepisu materialnego wskazującego (wprost) na możliwość formułowania takich pokontrolnych wniosków i zaleceń. Zasadnym jest zatem dodanie odpowiedniego przepisu w art. 34 ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 po pkt 22 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
"...) w art. 34 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
"1a. Protokół może zawierać wnioski i zalecenia pokontrolne."";

31) art. 1 pkt 25 noweli, **art. 37 ust. 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana doprecyzowująca.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 25, w art. 37 w ust. 3 wyrazy "zaleceń lub wniosków" zastępuje się wyrazami "wezwań, zaleceń lub wniosków";

32) art. 1 pkt 25 i 26 noweli, **art. 37 i art. 37a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zasadnym jest, z punktu widzenia poprawności systematyki ustawy, aby norma wyrażona w art. 37a ust. 4, jako mająca zastosowanie zarówno do instytucji uregulowanych w art. 37 jak i 37a znalazła swój wyraz w odrębnej jednostce redakcyjnej.

Jednocześnie zasadnym wydaje się rozszerzenie odesłania w art. 47a ust. 4, także o art. 37 ust. 4 ustawy. Pozwoli to zastosować uprawnienia ministra szkolnictwa wyższego z art. 37 ust. 4 odpowiednio do ministrów wskazanych w art. 33 ust. 2 ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 26:
 - a) w zdaniu wstępnym po wyrazach "dodaje się art. 37a" dodaje się wyrazy "i art. 37b",
 - b) w art. 37a skreśla się ust. 4,
 - c) dodaje się art. 37b w brzmieniu:

"Art. 37b. Uprawnienia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego określone w art. 37 i art. 37a w odniesieniu do uczelni wojskowych, służb państwowych, artystycznych, medycznych oraz morskich wykonują odpowiednio ministrowie wskazani w art. 33 ust. 2 w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego.";

33) art. 1 pkt 26 noweli, **art. 37a ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 37a ust. 2 organizowanie lub prowadzenie kształcenia prowadzące do wydania dyplomu ukończenia studiów bez pozwolenia lub uprawnień wymaganych ustawą stanowi podstawę odpowiedzialności rektora na zasadach określonych dla funkcjonariuszy publicznych.

Przepisowi temu należy postawić zarzut braku dostatecznej określoności. W polskim systemie prawnym brak jest jednolitych zasad odnoszących się wprost do zasad odpowiedzialności funkcjonariuszy publicznych. Nie sposób więc wskazać jaką wartość normatywną niesie kwestionowane uregulowanie. W szczególności przepis ten nie rozstrzyga, czy odsyła do zasad odpowiedzialności karnej, cywilnej czy też dyscyplinarnej.

Szczególne zasady regresowej majątkowej odpowiedzialności funkcjonariuszy publicznych określa ustawa z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych na rażące naruszenie prawa. Ustawa ta - ze względu na zakres regulacji - nie znajdzie jednak zastosowania w przedmiotowej sytuacji. Określa bowiem jedynie zasady regresowej odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy względem Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innego podmiotu wykonującego władzę publiczną, za wypłacone osobom trzecim odszkodowania, w związku ze szkodą wyrządzoną władczym działaniem funkcjonariusza przy wykonywaniu władzy publicznej.

Odpowiedzialność karną rektora jako funkcjonariusza publicznego przewiduje art. 231 kodeksu karnego, zgodnie z którym odpowiedzialności karnej podlega funkcjonariusz publiczny który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego. Przepis art. 37a ust. 2 nie może jednak stanowić o swoistym "rozszerzeniu" znamion czynu zabronionego z kodeksu karnego. Ewentualna próba takiego odczytania normy wynikającej z kwestionowanego przepisu narażona jest na niezgodność z konstytucyjną zasadą dostatecznej określoności czynów zabronionych.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 26, w art. 37a skreśla się ust. 2;

34) art. 1 pkt 29 lit. d noweli, **art. 43 ust. 6a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 43 ust. 6a nakłada na rektora uczelni obowiązek informowania Komendanta Głównego Straży Granicznej o przyjęciu na studia cudzoziemca oraz niepodjęciu kształcenia lub skreśleniu cudzoziemca z listy studentów. Projektodawcy ustawy niewystarczająco uzasadniają potrzebę nałożenia takiego obowiązku. Wydaje się, że funkcje policyjne państwa, w kontekście konstytucyjnej zasady autonomii szkół wyższych (art. 70 ust. 5 Konstytucji) mogą (i powinny) być realizowane bez potrzeby angażowania w nie uczelni.

35) art. 1 pkt 29 lit. d noweli, **art. 43 ust. 6a i 6b** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Kwestionowane przepisy nakładają na rektora uczelni obowiązki informacyjne związane z kształceniem na uczelni cudzoziemców. Poszczególne informacje mają być przekazywane do utworzonego na podstawie odrębnych przepisów Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej. Tymczasem żaden z powszechnie obowiązujących przepisów nie przewiduje utworzenia takiej jednostki.

Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej jest obecnie państwową jednostką budżetową utworzoną aktem prawnym o charakterze wewnętrznym – zarządzeniem ministra. Z tego powodu negatywnie ocenić należy sformułowanie normy prawnej z przepisów o różnej hierarchii, jako godzące w konstytucyjnie określony system źródeł prawa (powszechnie i wewnętrznie obowiązującego).

Bezspornie bowiem normy prawne powinny być zbudowane z przepisów zawartych w aktach prawnych tej samej rangi. W przeciwnym bowiem wypadku powstałaby istotna wątpliwość co do ich pozycji w hierarchicznym porządku źródeł prawa. Należy zwrócić

uwagę, że konstrukcja przyjęta w uchwalonej przez Sejm ustawie, zakłada możliwość arbitralnej modyfikacji kwestionowanych przepisów (a nawet uczynienia niemożliwymi do zrealizowania) przez ministra. W każdym czasie może on bowiem - drogą jednostronnej decyzji - zmienić lub zlikwidować jednostkę budżetową jaką jest Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, bez konieczności kierowania się wolą ustawodawcy w tym zakresie.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 29 w lit d:
 - a) w ust. 6a wyrazy "Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej utworzone na podstawie odrębnych przepisów," zastępuje się wyrazami "ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego",
 - b) w ust. 6b wyrazy "do Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej" zastępuje się wyrazami "ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego";

36) art. 1 pkt 31, 35 oraz 36 noweli, **art. 46 ust. 3, art. 48 ust. 4 oraz art. 48a ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym, art. 2 pkt 22 lit. a noweli, **art. 33 ust. 1b** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, **art. 18 ust. 4** noweli.

Przepis art. 32 Konstytucji stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi, mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne, nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. Zgodnie z art. 33 Konstytucji kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, a w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń.

Cytowane przepisy Konstytucji wprowadzają zasadę równości, a w szczególności równości ze względu na płeć.

Zasada równości oznacza nakaz jednakowego traktowania wszystkich obywateli w obrębie określonej kategorii. Wszystkie podmioty charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być potraktowane równo, a więc według jednakowej

miary, bez zróżnicowań, zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (wyrok TK z dnia 18 stycznia 2000 r., K17/99).

Oczywiście zasada równego traktowania nie jest zasadą absolutną. Dopuszczalne są od niej odstępstwa znajdujące podstawę w odpowiednio przekonujących argumentach. Argumenty te muszą (orzeczenie TK z dnia 3 września 1996 r., K 10/96):

- 1) mieć charakter relewantny, a więc pozostawać w bezpośrednim związku z celem i zasadniczą treścią przepisów, w których zawarta jest norma oraz służyć realizacji tego celu i treści. Innymi słowy, wprowadzane zróżnicowania muszą mieć charakter racjonalnie uzasadniony. Nie wolno ich dokonywać według dowolnie ustalonego kryterium,
- 2) mieć charakter proporcjonalny, a więc waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie sytuacji adresatów normy, musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku nierównego potraktowania podmiotów podobnych,
- 3) pozostawać w związku z innymi normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych.

Powstaje pytanie czy przedstawione w opiniowanej ustawie rozwiązania spełniają powyższy test proporcjonalności. Są to rozwiązania dotyczące:

- 1) zasady kierowania się dążeniem do wyrównywania udziału kobiet i mężczyzn w pracach Komisji Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
- 2) zasady kierowania się dążeniem do wyrównywania udziału kobiet i mężczyzn w pracach Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów,
- 3) zasady kierowania się dążeniem do wyrównywania udziału kobiet i mężczyzn w pracach Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego – przy wyborze kandydatów na członków Rady,
- 4) zapewnienia udziału co najmniej 30% kobiet w składzie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Z jednej strony Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 3 marca 1987 r. (sygn. akt P 2/87) rozstrzygając dopuszczalność przepisu ustalającego w ramach limitu miejsc na kierunek lekarski przyjęcie 50% kobiet i 50% mężczyzn oraz na kierunek stomatologiczny - 70% kobiet i 30% mężczyzn, stwierdził, że w następstwie ustalonych limitów przyjęć może powstać sytuacja, że lepiej zdająca studentka niż student ze względu na podział limitów z punktu widzenia płci, nie dostanie się na wydział lekarski. Podobnie przy ustaleniu na kierunku stomatologicznym. Zdaniem Trybunału "sformułowana w sposób ogólny (...)

konstytucyjna zasada równości obywateli oznacza między innymi niedopuszczalność ustaw oraz innych aktów prawnych wprowadzających uprzywilejowanie lub dyskryminację obywateli ze względu na płeć (...). Naruszeniem tej zasady jest ustalanie granic wolności, przyznawanie praw czy też nakładanie obowiązków na obywateli, różnicujące je ze względu na płeć. (...) Nie jest w świetle Konstytucji dopuszczalny podział kandydatów na studia według kryterium płci, jeśli prowadzi to do stawiania różnych wymagań w kwestii dostępu na studia wyższe." Trybunał uznał zatem, że kryterium płci nie jest kryterium relewantnym przy ustalaniu zasad przyjmowania kandydatów na studia. Kobiety i mężczyźni stanowiąc w tym kontekście jedną kategorię, powinni być zatem równie traktowani.

Z drugiej strony nie można wykluczyć, że nawet faworyzujące rozwiązania prawne znalazłyby uzasadnienie w przypadku stwierdzonych faktycznych nierówności społecznych, co także mogłoby zostać uwzględnione w orzecznictwie Trybunału.

Na końcu należy zauważyć, że na podstawie przyjętej przez Polskę Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 r. (art. 45 ust. 1) wprowadzenie przez Państwa Strony tymczasowych zarządzeń szczególnych, zmierzających do przyspieszenia faktycznej równości mężczyzn i kobiet, nie będzie uważane za akt dyskryminacji w rozumieniu konwencji. Fakt ten nie może jednak w żaden sposób pociągać za sobą utrzymania nierównych lub odrębnych norm a rozwiązania te powinny być uchylone z chwilą osiągnięcia celów w zakresie równości szans i traktowania.

Uzasadnioną wydaje się propozycja poprawki, zakładająca, że wymóg zapewnienia udziału co najmniej 30% kobiet w składzie Polskiej Komisji Akredytacyjnej, powinien w analogiczny sposób dotyczyć mężczyzn. Przepis art. 48 ust. 4 zakłada bowiem, że ustawodawca wprowadzając ustawowy wymóg co najmniej 30% udziału kobiet w składzie Polskiej Komisji Akredytacyjnej dopuszcza jednocześnie możliwość zasiadania w radzie mniej niż 30% mężczyzn. Zakładać bowiem można, że taka preferencja ustawodawcy (dopuszczająca możliwość udziału w pracach Komisji samych kobiet, a nie dopuszczająca możliwości udziału w pracach więcej niż 70% mężczyzn) jest niezgodna z Konstytucją.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 35, w art. 48 w ust. 4 wyrazy "co najmniej 30% udział kobiet" zastępuje się wyrazami "co najmniej 30% udział kobiet i co najmniej 30% udział mężczyzn";

Rozważyć również można propozycję poprawki zakładającą kierowanie się (w pracach Komisji Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz w pracach Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, a także podczas wyłaniania kandydatów na członków Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego) nie dążeniem do wyrównywania udziału kobiet i mężczyzn, a dążeniem do równego traktowania kobiet i mężczyzn.

Propozycja poprawek:

1) w art. 1:

- a) w pkt 31, w art. 46 w ust. 3 wyrazy "dążenia do wyrównywania udziału kobiet i mężczyzn" zastępuje się wyrazami "dążenia do równego traktowania kobiet i mężczyzn",
- b) w pkt 36, w art. 48a w ust. 2 wyrazy "dążeniem do wyrównywania udziału kobiet i mężczyzn" zastępuje się wyrazami "dążeniem do równego traktowania kobiet i mężczyzn",

2) w art. 2 w pkt 22, w art. 33 w ust. 1b wyrazy "dążeniem do wyrównywania udziału kobiet i mężczyzn" zastępuje się wyrazami "dążeniem do równego traktowania kobiet i mężczyzn"

Na marginesie powyższych uwag zauważyć należy niekonsekwencję ustawodawcy. Zakłada on bowiem wprowadzenie zasady dążenia do wyrównywania udziału kobiet i mężczyzn w pracach Komisji Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz w pracach Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów. W przypadku Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego zasada ta znajdzie zastosowanie jedynie do wyłaniania kandydatów na członków Rady.

37) art. 1 pkt 31, 35, 52 lit. a oraz 94, art. 2 pkt 24 noweli, **art. 46 ust. 3, art. 48 ust. 5, art. 71 ust. 1 pkt 3 oraz art. 127 ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym, **art. 34a ust. 1** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki

Opiniowana ustawa w szeregu przepisów wprowadza ograniczenia pełnienia funkcji i zajmowania stanowisk, ze względu na wiek:

- a) zakaz kandydowania na członka Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (powyżej 70 lat),
- b) zakaz kandydowania na członka Polskiej Komisji Akredytacyjnej (powyżej 70 lat),

- c) utrata biernego prawa wyborczego do organów uczelni (powyżej 65 lat, a profesorowie powyżej 70 lat),
- d) wygaśnięcie stosunku pracy mianowanego nauczyciela akademickiego (65 lat , a mianowanych profesorów 70 lat),
- e) zakaz kandydowania na członka Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów (powyżej 70 lat).

Przepis art. 32 Konstytucji stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi, wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne (ust. 1) oraz, że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (ust. 2).

Zakaz dyskryminacji obejmuje m.in. dyskryminację ze względu na wiek. Może więc rodzić się wątpliwość, czy wskazane regulacje nie pozostają w sprzeczności z art. 32 Konstytucji.

38) art. 1 pkt 31 noweli, **art. 45 ust. 3 pkt 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna doprecyzowująca, że obowiązek Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotyczący zawiadomienia o wydanej opinii dotyczy skierowania zawiadomienia nie do wszystkich, a jedynie do właściwych ministrów.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 31, w art. 45 w ust. 3 w pkt 1 wyrazy "oraz innych ministrów" zastępuje się wyrazami "oraz innych właściwych ministrów";

39) art. 1 pkt 31 noweli, **art. 45 ust. 3 pkt 1 i 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z pkt 1 w art. 45 ust. 3 Rada Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego wyraża z własnej inicjatywy opinie we wszystkich sprawach dotyczących szkolnictwa wyższego, nauki, kultury i oświaty. Natomiast zgodnie z pkt 2 art. 45 ust. 3 Rada sporządza opinie z inicjatywy własnej. Celem uporządkowania przepisów proponuje się następującą poprawkę:

- w art. 1 w pkt 31, w art. 45 w ust. 3 w pkt 2:
 - a) wyraz "sporządza" zastępuje się wyrazem "wyraża",
 - b) skreśla się wyrazy "lub z inicjatywy własnej";

40) art. 1 pkt 31 noweli, **art. 46 ust. 1 pkt 6** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 6 w skład Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego wchodzi przedstawiciele pracodawców wybrani przez organizacje pracodawców w liczbie trzech. Powstaje pytanie o tryb wyboru przedstawicieli pracodawców, w szczególności o organizacje pracodawców biorące udział w zgłaszaniu kandydatów i sposób przeprowadzenia wyborów. Jednym z możliwych rozwiązań mogłoby być wskazanie na reprezentatywne organizacje w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego.

41) art. 1 w pkt 32 noweli, **art. 46a ust. 3 pkt 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Na podstawie art. 46a ust. 3 pkt 3 Prawa o szkolnictwie wyższym członkiem Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego może być osoba, która korzysta z pełni praw publicznych, ma nieposzlakowaną opinię i przestrzega zasad etyki naukowej i nie była skazana prawomocnym wyrokiem za "umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe".

Należy zauważyć, że ustawodawca, w art. 34c ust. 1 pkt 5 ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w brzmieniu nadawanym niniejszą ustawą oraz w innych ustawach regulujących funkcjonowanie nauki, określając negatywne przesłanki pełnienia funkcji lub zajmowania stanowisk posługuje się zwrotem "umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe".

Zgodnie z art. 4 § 1 kodeksu karnego skarbowego przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe można popełnić umyślnie, a także nieumyślnie, jeżeli kodeks tak stanowi. Obecnie w systemie prawa nie ma jednak stypizowanych nieumyślnych przestępstw skarbowych.

Biorąc pod uwagę powyższe uwagi, wydaje się że nie ma potrzeby podkreślania w brzmieniu przepisu że tylko umyślne przestępstwo skarbowe uniemożliwia zasiadanie w Radzie Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 32, w art. 46a w ust. 3 w pkt 3 wyrazy "lub umyślne" zastępuje się wyrazem "lub";

42) art. 1 pkt 32 noweli, **art. 46b ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przyjęta przez ustawodawcę konstrukcja stwierdzenia wygaśnięcia mandatu członka Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego ma charakter deklaratoryjny. Przepis art. 46b ust. 1 określa przesłanki powodujące wygaśnięcie członkostwa w Radzie z mocy samej ustawy. Jedną z przesłanek jest utrata nieposzlakowanej opinii i nieprzestrzeganie zasad etyki naukowej (art. 46b ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 46a ust. 1 pkt 2). Pojawia się pytanie jak ustalić moment wygaśnięcia członkostwa w Radzie w wyniku zaistnienia tej przesłanki. Szczególny kontekst tego pytania dotyczy ważności uchwał podejmowanych przez Radę z udziałem osoby, której członkostwo wygasło z mocy samego prawa.

Powyższe uwagi uzasadniają również odpowiednie poprawki w zakresie stwierdzania wygaśnięcia mandatu członków Polskiej Komisji Akredytacyjnej i Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

Propozycja poprawek sprowadza się do zastąpienia deklaratoryjnego stwierdzenia wygaśnięcia członkostwa poprzez konstrukcję odwołania członka Rady z powodu utraty przez nieposzlakowanej opinii lub nieprzestrzegania zasad etyki naukowej oraz odpowiednich zmian dotyczących Polskiej Komisji Akredytacyjnej i Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

Propozycja poprawek:

1) w art. 1:

a) w pkt 32, w art. 46b:

- w ust. 1 w pkt 3 wyrazy "w art. 46a" zastępuje się wyrazami "w art. 46a ust. 1 i 2, ust. 3 pkt 1 i 3 oraz ust. 4",
- po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Przewodniczący Rady może odwołać członka Rady w przypadku niespełniania wymagań określonych w art. 46a ust. 3 pkt 2."

b) w pkt 35, w art. 48 w ust. 8 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"Przewodniczący Komisji stwierdza wygaśnięcie mandatu członka Komisji w przypadkach określonych w art. 46b ust. 1 oraz odwołuje członka Komisji w przypadku określonym w art. 46b ust. 1a.";

2) w art. 2 w pkt 24, w art. 34c:

- a) w ust. 1 w pkt 3 wyrazy "art. 34 ust. 2 – 4" zastępuje się wyrazami "art. 34 ust. 3 i 4",
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

"1a. Przewodniczący Centralnej Komisji odwołuje członka Centralnej Komisji w przypadku niespełniania wymagań określonych w art. 34 ust. 2.";

43) art. 1 pkt 32 noweli, **art. 46d** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 46d wprowadza instytucję Rzecznika Praw Absolwenta analizującego sytuację absolwentów na rynku pracy i stopień ich dostępu określonych zawodów. Należy rozważyć celowość wprowadzenia przepisu, w sytuacji gdy ustawa nie stwarza narzędzi pozwalających na realizację zadań nałożonych na Rzecznika.

44) art. 1 pkt 35 noweli, **art. 48 ust. 7** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana skreślająca zbędny fragment przepisu, będący niepotrzebnym "przeniesieniem" sformułowania używanego w języku prawniczym na język prawny (ustawy).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 35, w art. 48 w ust. 7 skreśla się wyrazy "z mocy prawa";

45) art. 1 pkt 37 noweli, **art. 49 ust. 1 i 4 – 8** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazane są zmiany porządkujące regulacje art. 49 ustawy.

Przepis art. 48a ust. 3 i 4 wprowadza do ustawy instytucję ocen: programowej oraz instytucjonalnej dokonywanych przez PKA.

Wobec brzmienia art. 48a ust. 3 i 4 zasadnym jest posługiwanie się w ramach dalszych przepisów ustawy tymi samymi pojęciami. Tymczasem przepis art. 49 posługuje się pojęciami nieskorelowanymi z art. 48a. Wydaje się, że zgodnie z intencją ustawodawcy ocena kształcenia, z art. 49 ust. 1 pkt 2, ust. 4 i 5, to ocena jakości kształcenia, czyli ocena programowa z art. 48a, a ocena działalności podstawowej jednostki organizacyjnej z art. 49 ust. 1 pkt 4 to ocena instytucjonalna z art. 48 ust. 4.

Wskazane są również zmiany porządkujące odesłania oraz doprecyzowujące przepisy ustawy. W tym zakresie konsekwencją poprawki będzie m. in. objęcie terminem na dokonanie oceny przypadków określonych w art. 11a ust. 2 i 3 ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 37, w art. 49:
 - a) w ust. 1:

- w pkt 2 wyrazy "oceny kształcenia" zastępuje się wyrazami "oceny programowej",
 - w pkt 4 wyrazy "oceny działalności podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni " zastępuje się wyrazami "oceny instytucjonalnej",
- b) w ust. 4:
- wyrazy "oceny kształcenia we wskazanej uczelni lub jej jednostce organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 pkt 2" zastępuje się wyrazami "oceny programowej we wskazanej uczelni lub jej jednostce organizacyjnej",
 - skreśla się wyrazy ", o której mowa w art. 48a ust. 4",
- c) w ust. 5 wyrazy "oceny kształcenia" zastępuje się wyrazami "oceny programowej",
- d) w ust. 6 wyrazy ", ocen, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4 oraz ust. 4," zastępuje się wyrazami "oceny programowej i oceny instytucjonalnej";
- e) w ust. 7 wyrazy "oceny, o których mowa w ust. 4," zastępuje się wyrazami "w sprawach oceny programowej i oceny instytucjonalnej, dokonywanych na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa";
- f) w ust. 8 wyrazy "Oceny, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 4" zastępuje się wyrazami "Ocenę programową i ocenę instytucjonalną";

46) art. 1 pkt 37 noweli, **art. 49 ust. 4** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Pojawia się pytanie, czy intencją ustawodawcy było wskazanie na możliwość dokonania oceny dla zbadania przesłanek do podjęcia decyzji z art. 37 ust. 4. Właściwym wydaje się odesłanie do art. 37 ust. 3, ewentualnie art. 37 ust. 1.

47) art. 1 pkt 37 noweli, **art. 49** Prawa o szkolnictwie wyższym.

W związku z nadaniem nowego brzmienia art. 49 Prawa o szkolnictwie wyższym zasadnym jest korekta odesłania w art. 52 tej ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 po pkt 39 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
"...) w art. 52 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
"1. Prezydium podejmuje uchwały w sprawach, o których mowa w art. 49 ust. 1 i 4, kierując się sprawozdaniem przedłożonym przez jeden spośród zespołów, o których mowa w art. 50 ust. 4.

2. Strona niezadowolona z uchwały prezydium podjętej w sprawach, o których mowa w art. 49 ust. 1 i 4, może zwrócić się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wniosek kieruje się do Komisji w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały.";"

48) art. 1 pkt 41 noweli, **art. 53a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wydaje się, że intencja ustawodawcy było, aby uchwały o których mowa w przepisie dotyczyły oceny programowej.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 41, w art. 53a wyrazy "jakości kształcenia" zastępuje się wyrazami "oceny programowej";

49) art. 1 pkt 43, 44 oraz 45 noweli, **art. 56 ust. 2, art. 57 ust. 1 oraz art. 58 ust. 4** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana skreślająca normatywnie zbędne przepisy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1:
 - a) w pkt 43:
 - skreśla się lit. a,
 - w lit. b wyrazy "ust. 3 i 4" zastępuje się wyrazami "ust. 2 – 4",
 - b) w pkt 44, w art. 57 w ust. 1 skreśla się zdanie drugie,
 - c) w pkt 45:
 - w lit. a wyrazy "ust. 3" zastępuje się wyrazami "ust. 3 i 4",
 - skreśla się lit. b;

50) art. 1 pkt 47 noweli, **art. 62 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z konstytucyjną zasadą hierarchiczności źródeł prawa akt prawny o charakterze wewnętrznie obowiązującym powinien być zgodny z powszechnie obowiązującym prawem. Stąd zastrzeżenie art. 62 ust. 1 należy uznać za zbędne.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 wpkt 47, w ust. 1 skreśla się wyrazy ", z wyjątkiem spraw uregulowanych w ustawie";

51) art. 1 pkt 49 lit b tiret pierwsze noweli, **art. 66 ust. 2 pkt 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Rektor uczelni publicznej podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących uczelni, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni lub kanclerza (art. 66 ust. 2 ustawy). Rektor podejmuje m. in. decyzje dotyczące mienia i gospodarki uczelni. Wskazanie w pkt 1 art. 66 ust. 1 jedynie na decyzje dotyczące zbycia lub obciążenia mienia, do wysokości określonej w art. 90 ust. 4 należy uznać za niekonsekwencję ustawodawcy. Rozporządzanie mieniem powyżej kwoty wskazanej w art. 90 ust. 4 w dalszym ciągu bowiem, w myśl ustawy, będzie pozostawało w kompetencji rektora, przy czym zgodę na taką dyspozycję powinien wyrazić senat uczelni i minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego (zgodnie z art. 90 ust. 4 ustawy).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 49 w lit. b skreśla się tiret pierwsze;

52) art. 1 pkt 53 noweli, **art. 72 ust. 5** Prawa o szkolnictwie wyższym.

W związku ze zmianą warunków jakie powinien spełniać kandydat na rektora uczelni publicznej (dotychczas wymóg posiadania tytułu naukowego profesora lub stopnia naukowego doktora habilitowanego, zgodnie z nowelizacją co najmniej stopień naukowy doktora) należy rozważyć skreślenie (lub modyfikację) art. 72 ust. 5.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 53 dodaje się lit. c w brzmieniu:
"c) skreśla się ust. 5;"

53) art. 1 pkt 54 noweli, **art. 74 ust. 1 i 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Biorąc pod uwagę ustawową definicję uczelni służb państwowych oraz względy językowe wskazane są zmiany redakcyjne.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 54:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy "jako jednostki organizacyjnej właściwej służby",
- b) w ust. 3 wyrazy "jednostek organizacyjnych" zastępuje się wyrazami "jednostki organizacyjnej";

54) art. 1 pkt 56 lit. a noweli, **art. 76 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z Prawem o szkolnictwie wyższym podstawową jednostką organizacyjną uczelni jest wydział lub inna jednostka organizacyjna określona w statucie uczelni (art. 2 ust. 1 pkt 29). Kierownikiem wydziału jest dziekan (art. 60 ust. 6). Zatem nie każdy kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej jest dziekanem. Na to ostatecznie wskazuje zaś przyjęta przez ustawodawcę technika legislacyjna w znowelizowanym art. 76 ust. 1. Wobec powyższego wskazana jest zmiana przepisu uwzględniająca konieczność usunięcia sprzecznych uregulowań.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 56 w lit. a, w ust. 1 skreśla się wyrazy "(dziekan)" oraz wyrazy "(prodziekani)";

55) art. 1 pkt 58 lit. a noweli, **art. 78 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna skreślająca zbędny wyraz.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 58 w lit. a, w ust. 1 skreśla się wyraz "kwalifikowaną";

56) art. 1 pkt 58 lit. a noweli, **art. 78 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana skreślająca zbędne zastrzeżenie. Należy podnieść, że zastrzeżenie to ma wskazywać na wyjątki od zasady dotyczącej możliwości odwołania rektora przez organ dokonujący jego wyboru. Pełni więc jedynie funkcję informacyjną, nie niosąc za sobą nowości normatywnej. Dodatkowo nie wskazuje na inne wyjątki od zasady wynikającej z art. 78 ust. 1. Na przykład nie uwzględnia możliwości odwołania rektora na podstawie art. 38 ust. 5 ustawy. Zastrzeżenie to jest informacją niepełną i może wprowadzać w błąd adresata co do faktycznego zakresu przepisów w tej materii.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 58 w lit. a, w ust. 1 skreśla się wyrazy " z zastrzeżeniem ust. 5 i 6";

57) art. 1 pkt 60 lit. c noweli, **art. 84 ust. 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana skreślająca zbędne zastrzeżenie. Zastrzeżenie to ma informować adresata, że inne jednostki organizacyjne niż podstawowe, poza określonymi w statucie, określa art. 85 ustawy. Zastrzeżenie to jest niepełne (nie obejmuje np. jednostek, o których mowa w art. 86 ustawy).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 60 w lit. c, w ust. 3 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem art. 85 ust. 1 - 4,";

58) art. 1 pkt 61 noweli, **art. 84a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 84a ust. 1 mówi o "centrach naukowych działających w strukturze uczelni". Z kolei przepis art. 84a ust. 2 o "centrach naukowych, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy". Wydaje się, że w intencji ustawodawcy powyższe przepisy dotyczyć mają dwóch różnych rodzajów centrów. Tymczasem centra o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy to zarówno centra działające w strukturze uczelni jak i centra utworzone w ramach umowy z innymi podmiotami. Wskazana jest zatem poprawka oddająca intencję ustawodawcy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 61, w art. 84a:
 - a) w ust. 1 wyrazy "działające w strukturze uczelni" zastępuje się wyrazami ", o którym mowa w art. 31 ust. 1 zdanie trzecie",
 - b) w ust. 2 wyrazy "o którym mowa w art. 31 ust. 1" zastępuje się wyrazami "o którym mowa w art. 31 ust. 1 zdanie pierwsze",

59) art. 1 pkt 64 noweli, **art. 86a ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 86a ust. 1 wskazuje na obowiązek utworzenia przez uczelnię spółki celowej. Jeżeli intencją ustawodawcy była fakultatywność takiego rozwiązania stosowna jest następująca poprawka:

- w art. 1 w pkt 64, w art. 86a w ust. 1 wyrazy "tworzy spółkę" zastępuje się wyrazami "może utworzyć spółkę";

60) art. 1 pkt 64 noweli, **art. 86a ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z powyższym przepisem utworzenie spółki celowej następuje za zgodą senatu uczelni lub innego organu kolegialnego uczelni. Zgodnie z art. 60 ust. 2 ustawy statut uczelni publicznej może przewidywać obok senatu inny organ kolegialny. Jednocześnie zgodnie z art. 60 ust. 5 organy uczelni niepublicznej określa jej statut, a przepisy dotyczące Senatu stosuje się odpowiednio do najwyższego organu kolegialnego uczelni.

Analiza powyższych przepisów wskazuje, że zgodę na utworzenie spółki celowej może wyrazić inny niż senat organ kolegialny uczelni publicznej i inny niż najwyższy organ kolegialny organ kolegialny uczelni niepublicznej. Jeśli takie rozwiązanie nie było intencją ustawodawcy wskazana jest następująca poprawka:

- w art. 1 w pkt 64, w art. 86a w ust. 1 skreśla się wyrazy "lub innego organu kolegialnego uczelni";

61) art. 1 pkt 64 noweli, **art. 86a ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna. Literalne brzmienie przepisu wskazuje bowiem nie na komercjalizację badań a na komercjalizację uczelni.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 64, w art. 86a w ust. 2 wyraz "jej" zastępuje się wyrazem "ich";

62) art. 1 pkt 65 noweli, **art. 87** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wyżej wymieniony przepis zmienia nomenklaturę ustawy określając szpital kliniczny szpitalem uniwersyteckim. Konsekwencją zmiany powinna być zmiana również w art. 112 ust. 1 i 2 ustawy oraz w art. 130 ust. 1 ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1:
 - a) po pkt 84 dodaje się pkt ... w brzmieniu:
"...) w art. 112 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. Nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni medycznej lub innej uczelni prowadzącej działalność w dziedzinie nauk medycznych uczestniczą w sprawowaniu opieki zdrowotnej poprzez wykonywanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w szpitalach

uniwersyteckich lub oddziałach innych zakładów opieki zdrowotnej (szpitali), udostępnianych tym uczelniom na zasadach określonych w przepisach o zakładach opieki zdrowotnej.

2. W udzielaniu świadczeń zdrowotnych, o których mowa w ust. 1, nauczyciele akademicki uczestniczą na podstawie odrębnej umowy zawartej ze szpitalem uniwersyteckim albo innym zakładem opieki zdrowotnej (szpitalem).";

b) w pkt 97 w zdaniu wstępnym po wyrazach "art. 130" dodaje się wyrazy "ust. 1 i", pozostałą treść oznacza się jako lit. b oraz dodaje się lit. a w brzmieniu:

"a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Czas pracy nauczyciela akademickiego jest określony zakresem jego obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych. Czas pracy nauczyciela akademickiego uczestniczącego w sprawowaniu opieki zdrowotnej, o której mowa w art. 112, jest określony ponadto zakresem jego obowiązków związanych z zapewnieniem ciągłej opieki nad pacjentami szpitali uniwersyteckich lub oddziałów innych zakładów opieki zdrowotnej.";

63) art. 1 pkt 69 noweli, **art. 94b ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przeznaczeniem dotacji podmiotowej z art. 94b ustawy jest m. in. dofinansowanie jednostek mających status KNOW z tytułu specjalnych stypendiów naukowych. Tymczasem żaden przepis ustawy nie wprowadza instytucji "specjalnych stypendiów naukowych".

64) art. 1 pkt 69, 72 oraz 146 noweli, **art. 94b ust. 1, art. 96a oraz art. 201** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna skreślająca zbędne wyrazy i ujednolicająca przepisy ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1:

a) w pkt 69, w art. 94b w ust. 1 w zdaniu wstępnym skreśla się wyraz "podmiotowa",

b) w pkt 72, w art. 96a w zdaniu wstępnym skreśla się wyraz "podmiotowej",

c) b) w pkt 146, w art. 201 w zdaniu wstępnym skreśla się wyraz "podmiotowej",

65) art. 1 pkt 69 noweli, **art. 94b ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 94b ust. 1 pkt 5 dotacja objąć ma finansowanie zwiększenia wysokości stypendiów doktoranckich w uczelniach publicznych i niepublicznych. Rodzi to wątpliwości interpretacyjne co do kręgu podmiotów uprawnionych do dotacji z pkt 1 – 4. Zgodną z intencją przepisu wydaje się następująca propozycja poprawki:

- w art. 1:
 - a) w pkt 69, w art. 94b w ust. 1 w pkt 5 skreśla się wyrazy ", w uczelniach publicznych i niepublicznych",
 - b) w pkt 145, w art. 200a w ust. 1 po wyrazach "przysługuje doktorantom" dodaje się wyrazy ", w uczelniach publicznych i niepublicznych";

66) art. 1 pkt 69 noweli, **art. 94b ust. 1 pkt 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Pojawia się pytanie, czy intencją ustawodawcy (wyrażoną w odesłaniu do art. 49 ust. 5 było, aby dofinansowanie podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni na podstawie art. 94b ust. 1 pkt 2 dotyczyło tylko tych jednostek, które posiadają ocenę wyróżniającą przyznaną przez PKA po przeprowadzeniu oceny jakości kształcenia (oceny programowej) na wniosek uczelni.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 69, w art. 94b w ust. 1 w pkt 2 wyrazy "oceny kształcenia, o której mowa w art. 49 ust. 5" zastępuje się wyrazami "oceny programowej";

67) art. 1 pkt 69 noweli, **art. 94b ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 94b ust. 2 dofinansowanie uczelni w zakresie wdrażania systemów poprawy jakości kształcenia oraz Krajowych Ram Kwalifikacji następuje w drodze konkursu. Brak jest jednak przepisów ustawy określających podmiot przeprowadzający konkurs i zasady przeprowadzenia konkursu.

68) art. 1 pkt 69 noweli, **art. 94c** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Powyższy przepis wymieniając formy udzielania dotacji nie uwzględnia dotacji z art. 94 ust.4, art. 94 ust. 4a i art. 94 ust. 5, a także art. 94a.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 69, w art. 94c po wyrazach "art. 94 ust. 1 pkt 1-9 i 11" dodaje się wyrazy ", art. 94 ust. 4 – 5, art. 94a";

69) art. 1 pkt 69 noweli, **art. 94c** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana porządkująca przepisy i uwzględniająca konieczność posługiwania się w ustawie jednolitą terminologią.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 69, w art. 94c wyrazy "kosztów realizacji inwestycji, a także zakupów środków trwałych służących kształceniu studentów i doktorantów, będących osobami niepełnosprawnymi, określone w art. 94 ust. 1 pkt 10" zastępuje się wyrazami "zadań, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 10";

70) art. 1 pkt 70 lit. a noweli, **art. 95 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi w drodze rozporządzenia warunki i tryb występowania przez uczelnie niepubliczne o dotacje, o których mowa w art. 94 ustawy. Zgodne z intencją ustawodawcy, oraz z logiką przedmiotowych przepisów, wydaje się odesłanie nie do całego art. 94, a jedynie do art. 94 ust. 5. Na to ostanie wskazuje także zakres zakładanej nowelizacji przepisu – wykreślenie ostatniego elementu wytycznych – uwzględnienia ogólnej liczby studentów i doktorantów oraz liczby studentów i doktorantów będących w trudnej sytuacji materialnej w przypadku dotacji na pomoc materialną.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 70 w lit. a, w art. 95 w ust. 1 wyrazy "art. 94" zastępuje się wyrazami "art. 94 ust. 5.";

Jednocześnie podnieść należy, że nowelizacja art. 95 ust. 1 nie zapobiega podstawowemu zarzutowi, jaki można podnieść w stosunku do rozwiązania zastosowanego w przedmiotowym przepisie. Negatywnie, z punktu widzenia porządku konstytucyjnego, należy ocenić przekazanie ministrowi do uregulowania w rozporządzeniu warunków uzyskiwania dotacji. Podstawowe akty prawne nie mogą bowiem samodzielnie określać praw określonych podmiotów, a jedynie stanowić dopełnienie regulacji zastrzeżonych dla

materii ustawowej. Powyższe znajduje uzasadnienie w ugruntowanym orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego na tle art. 87 ust. 1 i art. 92 w zw. z art. 2 Konstytucji.

71) art. 1 pkt 70 lit. a noweli, **art. 95 ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wobec wprowadzenia nowych dotacji w art. 94 ust. 4a (dotacja dla uczelni niepublicznych na zadania związane ze stwarzaniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w kształceniu) oraz dotacji z art. 94a (dotacja dla jednostek naukowych), a także art. 94b ust. 1 ustawy (dotacja na dofinansowanie zadań projakościowych) koniecznym jest odpowiednia modyfikacja art. 95 ust. 2 ustawy określającym kompetencje ministra do określenia wysokości i przeznaczenia dotacji.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 70 w lit. a:
 - a) w zdaniu wstępnym wyrazy "ust. 1" zastępuje się wyrazami "ust. 1 i 2",
 - b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego przyznaje dotacje, o których mowa w art. 94 ust. 1, 4, 4a i 5 oraz art. 94a i art. 94b ust. 1, określając ich wysokość i przeznaczenie. Dotacje, o których mowa w art. 94 ust. 3, przyznaje właściwy minister wymieniony w art. 94 ust. 3, określając ich wysokość i przeznaczenie.";

72) art. 1 pkt 71 noweli, **art. 96 ust. 1 pkt 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Analiza nowelizowanych przepisów a także dołączonych do projektu ustawy projektów aktów wykonawczych wskazuje, że minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 96 określić ma "nie sposób i tryb ustalania wskaźników kosztochłonności" a "wskaźniki kosztochłonności".

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 71, w art. 96 w ust. 1 w pkt 1 wyrazy "sposób i tryb ustalania wskaźników" zastępuje się wyrazami "wskaźniki";

73) art. 1 pkt 71 noweli, **art. 96 ust. 1 pkt 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana uwzględniająca w dyspozycji art. 96 ust. 1 pkt 1 także jednolite studia magisterskie.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 71, w art. 96 w ust. 1 w pkt 1 po wyrazach "pierwszego i drugiego stopnia" dodaje się wyrazy "jednolitych studiów magisterskich";

74) art. 1 pkt 72 noweli, **art. 96a pkt 4** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna uwzględniająca terminologię art. 48a ust. 3 ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 72, w art. 96a w pkt 4 wyrazy "oceny kształcenia" zastępuje się wyrazami "oceny programowej";

75) art. 1 pkt 74 lit. a oraz 118 noweli, **art. 99 ust. 1 oraz art. 170a ust. 1 i 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z powyższymi przepisami student uczelni publicznej ma prawo do korzystania z zajęć bez wnoszenia opłat, jedynie w przypadku nieprzekroczenia określonego limitu punktów ECTS. Tymczasem zasady tej nie uwzględnia art. 99 ustawy określający katalog usług edukacyjnych, za które uczelnia może pobierać opłaty, a także zasady ustalania wysokości opłat, ich pobierania oraz warunków i trybu zwalniania z opłat. Tym samym w zakresie regulacji dotyczącej opłat za zajęcia po przekroczeniu limitu punktów ECTS ustawa zawiera lukę.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 74 w lit. a w zdaniu wstępnym wyrazy "dodaje się pkt 1a" zastępuje się wyrazami "dodaje się pkt 1a i 1b" oraz dodaje się pkt 1b w brzmieniu:
"1b) kształceniem studentów na studiach stacjonarnych, w przypadku korzystania z zajęć poza dodatkowym limitem punktów ECTS określonym w art. 170a ust. 2;"

Przyjęcie powyższej poprawki wymagałoby również odpowiednich zmian związanych z wejściem w życie ustawy, co przedstawione zostało w pkt 115 opinii.

76) art. 1 pkt 74 lit b noweli, **art. 99 ust. 1a pkt 2 i ust. 1b** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna korygująca błędne odesłanie. Kwestionowane przepisy nie mogą bowiem odsyłać do art. 170a ust. 5, który wskazuje na studentów obowiązanych do wniesienia opłaty za studia. Z kolei odesłanie do art. 170a ust. 6 i 7 uznać należy za bezprzedmiotowe.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 74 w lit. b:
 - a) w ust. 1a w pkt 2 wyrazy "art. 170a ust. 3 - 7" zastępuje się wyrazami "art. 170a ust. 3 i 4",
 - b) w ust. 1b wyrazy "art. 170a ust. 3 - 7" zastępuje się wyrazami "art. 170a ust. 3 i 4";

77) art. 1 pkt 74 lit. e noweli, **art. 99 ust. 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie ze znowelizowanym art. 99 ust. 3 senat uczelni określa zasady pobierania opłat przy zawieraniu umów, o których mowa w ust. 1 tego samego artykułu. Tymczasem art. 99 ust. 1 nie stanowi o umowach, a jedynie wymienia katalog przypadków, w których możliwe jest pobieranie opłat za niektóre z usług edukacyjnych uczelni. Kolejna zmiana wprowadzona uchwaloną przez Sejm ustawą sprowadza się do wskazania, że przedmiotowa uchwała Senatu wiąże rektora. W tym zakresie przepis należy uznać za zbędny.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 74 w lit. e, w ust. 3 skreśla się wyrazy ", wiążące rektora przy zawieraniu umów ze studentem, o których mowa w ust. 1,";

78) art. 1 pkt 74 lit f, pkt 75 oraz pkt 138 lit. a noweli, **art. 99 ust. 4, art. 99a oraz art. 195 ust. 9** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 99 ust. 4 wprowadza zasadę, zgodnie z którą odpłatność za świadczone usługi edukacyjne związane z kształceniem studentów w uczelni niepublicznej (oraz za powtarzanie zajęć) nie może przekroczyć kosztów ponoszonych w zakresie niezbędnym do uruchomienia i prowadzenia studiów.

Przepis art. 99a wprowadza z kolei rozwiązanie niepozwalające na pobieranie opłat (na uczelniach publicznych i niepublicznych) za rejestrację na kolejny rok studiów, egzaminy, w tym egzamin poprawkowy, egzamin komisyjny, egzamin dyplomowy, wydanie dziennika

praktyk zawodowych, złożenie i ocenę pracy dyplomowej oraz wydanie suplementu do dyplomu.

Przepis art. 195 ust. 9 zakłada, odpłatność za niestacjonarne studia doktoranckie (na uczelni publicznej i niepublicznej) w wysokości nieprzekraczającej kosztów kształcenia.

Powstaje wątpliwość, czy przepisy te, w zakresie w jakim regulują sytuację prawną uczelni niepublicznych, mogą być narażone na zarzut niekonstytucyjności. Ograniczają one bowiem konstytucyjną zasadę swobody działalności gospodarczej, a także zasadę autonomii szkół wyższych, w szczególności w kontekście pozostawienia wśród rozwiązań ustawowych dysproporcji w przekazywaniu środków budżetowych na działalność uczelni publicznych i uczelni niepublicznych.

79) art. 1 pkt 74 lit. c i f oraz pkt 138 lit. a noweli, **art. 99 ust. 2 i 4 oraz art. 195 ust. 9** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zwraca uwagę brak korelacji pomiędzy art. 99 ust. 2, art. 99 ust. 4 i art. 195 ust. 9 ustawy.

Po pierwsze, zgodnie z art. 99 ust. 2 i 4 wysokość opłat za niestacjonarne studia doktoranckie (na uczelniach publicznych i niepublicznych) nie może przekroczyć kosztów ponoszonych w zakresie niezbędnym do uruchomienia i prowadzenia studiów. Tymczasem zgodnie z art. 195 ust. 9 wysokość opłat za niestacjonarne studia doktoranckie (na uczelniach publicznych i niepublicznych) nie może przekroczyć kosztów kształcenia. Zgodnie z zasadami poprawnej legislacji do oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń. W tym przypadku złamanie tej zasady doprowadziło do sprzeczności przepisów.

Po drugie zgodnie z art. 99 ust. 4 wysokość opłat określa organ wskazany w statucie (na uczelniach niepublicznych). Tymczasem zgodnie z art. 195 ust. 9 wysokość opłat za (na niepublicznych) ustala rektor uczelni.

Po trzecie, art. 99 ust. 4 określa zasady pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne związane z kształceniem studentów w uczelni niepublicznej, a nie zasady pobierania opłat na uczelniach publicznych za studia niestacjonarne. Stąd odesłania zastosowane w przedmiotowym przepisie do art. 99 ust. 2 jest nieadekwatne i nie odpowiada warunkom dostatecznej określoności i jednoznaczności przepisu.

80) art. 1 w pkt 79 noweli, **art. 103 ust. 3** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Na podstawie art. 103 ust. 3 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym dotacja przeznaczona na pomoc materialną dla studentów i doktorantów może być przeznaczona na

wypłaty stypendiów i zapomóg, a w przypadku uczelni publicznej także na remonty domów oraz stołówek studenckich. Dotacja przeznaczona na pomoc materialną dla doktorantów nie może być mniejsza niż wynika to z proporcji liczby doktorantów do liczby studentów oraz nie większa niż 6 % wysokości całości dotacji przeznaczonej na pomoc materialną dla studentów i doktorantów.

W przypadku, gdy na 100 studentów jest więcej niż sześciu doktorantów (siedmiu lub więcej), nie jest możliwe łączne spełnienie obydwu warunków określonych w zdaniu drugim omawianego przepisu.

Uczelnie publiczne mogą w takiej sytuacji przeznaczać środki z dotacji na remonty domów studenckich i stołówek, po to by skonstruować takie proporcje wydatków, które pozwolą zmieścić się w ustawowych ograniczeniach pomocy dla doktorantów. Byłyby to jednak działania sztucznie wymuszone, a nie podyktowane realnymi potrzebami, oraz ograniczałyby ilość środków na pomoc bezpośrednią dla studentów i doktorantów. Ponadto uczelnie niepubliczne nie mogą skorzystać z takiego mechanizmu.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 79, w ust. 3 wyrazy "oraz nie większa" zastępuje się wyrazami "ale nie większa";

81) art. 1 pkt 81 noweli, **art. 105 pkt 4** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zakres spraw przekazanych do uregulowania w art. 105 pkt 4 ustawy, nie zawiera upoważnienia do wydania stosownych przepisów materialnych, a zawiera jedynie informację dla ministra, o konieczności wydania stosownych przepisów przejściowych. Z tego powodu należy postulować skreślenie tego fragmentu jednostki redakcyjnej.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 81, w art. 105 skreśla się pkt 4;

82) art. 1 pkt 87 noweli, **art. 115 ust 3a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Dodanie w przedmiotowym artykule ust. 3a czyni nieaktualnym zastrzeżenie w art. 114 ust. 3.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 86 po wyrazach "w art. 114" dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako lit. b oraz dodaje lit. a w brzmieniu:

"3. Na stanowisku profesora wizytującego może być zatrudniona osoba będąca pracownikiem innej uczelni, posiadająca stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora. ";";

83) art. 1 pkt 88 lit. c noweli, **art. 118 ust. 7** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 118 ust. 7 ustawy pomiędzy nauczycielem akademickim a zatrudnionym w tej samej uczelni jego małżonkiem, krewnym lub powinowatym do drugiego stopnia włącznie oraz osobą pozostającą w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli nie może powstać stosunek bezpośredniej podległości służbowej. Na podstawie art. 135 ust. 2 ustawy tą samą zasadę stosuje się do pracowników innych niż nauczyciele akademicy.

Opisane wyżej rozwiązana, biorąc pod uwagę w szczególności fakt, że dotyczą one także nauczycieli zatrudnionych w uczelniach niepublicznych, mogą budzić wątpliwości natury konstytucyjnej. Ograniczają one bowiem zasadę konstytucyjnej wolności swobody wyboru pracy, swobody prowadzenia działalności gospodarczej, czy też autonomii szkół wyższych. Oczywiście zasady te nie mają bezwzględnego charakteru, jednak za każdym razem zasadność ich wprowadzenia musi uwzględniać art. 31 ust. 3 Konstytucji.

84) art. 1 pkt 89 noweli, **art. 118a ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Powyższy przepis przewidujący obowiązek ogłaszania informacji o konkursach dotyczących zatrudnienia nauczyciela akademickiego na stronach internetowych: uczelni, urzędu obsługującego właściwego ministra oraz Komisji Europejskiej nie wskazuje na podmiot obowiązany do spełnienia tego obowiązku.

85) art. 1 pkt 94 noweli, **art. 127 ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Ustawodawca w art. 118 ust. 1 przesądził, że na podstawie mianowania zatrudnia się wyłącznie nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora. Tymczasem redakcja art. 127 ust. 2 nie uwzględnia tej zmiany. Zgodnie z przedmiotowym przepisem stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego zatrudnionego w uczelni publicznej wygasa z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on sześćdziesiąty piąty rok życia, a stosunek pracy mianowanego nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora, zatrudnionego na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub zwyczajnego

w uczelni publicznej, wygasa z końcem roku akademickiego, w którym ukończył on siedemdziesiąty rok życia.

Konieczna wydaje się zmiana uwzględniająca pozostawienie w przepisach materialnych ustawy tylko nowych rozwiązań zgodnych z art. 118 ust. 1 ustawy, oraz (ewentualne) przeniesienie części przepisu do przepisów przejściowych regulujących sytuację prawną osób, których uprawnienia powstały przed dniem wejścia w życie ustawy.

Propozycja poprawki:

- w art. w pkt 94, w ust. 2 skreśla się wyrazy "posiadającego tytuł naukowy profesora";

86) art. 1 pkt 95 noweli, **art. 128** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 128 ust. 1 do wypowiedzenia umowy o pracę z nauczycielem akademickim znajdują zastosowanie przepisy kodeksu pracy, z tym że rozwiązanie stosunku pracy następuje z końcem semestru. Rozwiązanie to wydaje się być zupełne. Doprecyzowanie w ust. 2 tego artykułu, że rektor może rozwiązać umowę o pracę również w przypadku otrzymania przez nauczyciela akademickiego oceny negatywnej może budzić wątpliwości interpretacyjne. Rodzi się bowiem pytanie, czy wobec powyższego można rozwiązać umowę o pracę, za wypowiedzeniem, z nauczycielem akademickim w innych przypadkach określonych w art. 124 (stanowiącym zamknięty katalog przesłanek uzasadniających rozwiązanie umowy o pracę z nauczycielem akademickim mianowanym).

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 95:
 - a) we zdaniu wstępnym skreśla się wyrazy "art. 128 i",
 - b) skreśla się art. 128;

87) art. 1 pkt 95 noweli, **art. 129 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Na tle powyższego przepisu rodzi się wątpliwość, czy zgoda na podjęcie dodatkowego zatrudnienia dotyczy pracy wykonywanej u drugiego (i jedyne go dodatkowego pracodawcy), czy też trzeciego (i kolejnego) pracodawcy. Wątpliwość ta wzmocniona jest posłużeniem się przez ustawodawcę w zdaniu pierwszym art. 129 ust. 1 określeniem "zatrudnienie w ramach stosunku pracy" (na podstawie umowy o pracę), a w zdaniu drugim sformułowaniem "dodatkowe zatrudnienie" (także inne niż na podstawie umowy o pracę).

Celem jednoznacznego przesądzenia wątpliwości proponuje się poprawkę zakładającą, że zgody wymaga podjęcie drugiego zatrudnienia, w ramach stosunku pracy.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 95, w art. 129 w ust. 1 w zdaniu drugim po wyrazach "dodatkowego zatrudnienia" dodaje się wyrazy "w ramach stosunku pracy u pracodawcy, o którym mowa w zdaniu pierwszym";

88) art. 1 pkt 99 noweli, **art. 132 ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana uwzględniająca, że zgodnie z ustawą na podstawie mianowania zatrudnia się wyłącznie nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 99, w ust. 2 skreśla się wyrazy "posiadającego tytuł naukowy profesora,";

89) art. 1 pkt 103 noweli, **art. 140 ust. 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana redakcyjna.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 103, w ust. 2 wyrazy "orzekające karę" zastępuje się wyrazami "orzekających karę";

90) art. 1 pkt 104 noweli, **art. 151 ust. 1 lit. a** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z nowelizacją w uczelniach publicznych nie będzie można tworzyć stanowiska docenta. Ustawa dokonuje zmian w przepisach materialnych ustawy polegających na uchyleniu tych przepisów, które dotyczą takiego stanowiska. Niekonsekwentnie pozostawia jednak takie rozwiązanie w przepisie upoważniającym do wydania rozporządzenia określającego zasady ustalania wynagrodzenia pracowników uczelni. Wskazana jest więc zmiana skreślająca odpowiednie rozwiązania w art. 151 ust. 1 pkt 1 oraz doprecyzowanie kwestii wynagrodzeń osób zatrudnionych na stanowiskach docentów w przepisach przejściowych ustawy. W tym ostatnim zakresie propozycję poprawki zawiera pkt 112 uwag szczegółowych opinii.

Propozycja poprawek:

1) w art. 1 w pkt 104 w lit. a w zdaniu wstępnym po wyrazach "ust. 1 pkt 1 dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako tiret pierwsze oraz dodaje się tiret drugie w brzmieniu:

" – lit. b otrzymuje brzmienie:

"b) w grupie stanowisk adiunktów i starszych wykładowców, starszych kustoszy dyplomowanych, starszych dokumentalistów dyplomowanych, kustoszy dyplomowanych i dokumentalistów dyplomowanych, a także adiunktów bibliotecznych i adiunktów dokumentacji i informacji naukowej - od 261,2 %,";

2) w art. 37 w pkt 1 wyrazy "pkt 104" zastępuje się wyrazami "pkt 104 lit. a tiret pierwsze oraz lit. b";

91) art. 1 pkt 113 noweli, **art. 167** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z opiniowaną ustawą absolwenci studiów otrzymują m.in. suplementy do dyplomów (art. 167 ust. 1). Za wydanie suplementu nie pobiera się opłaty (art. 99a). Wzór suplementu określa rozporządzenie ministra (art. 167 ust. 3). Tymczasem żaden przepis ustawowy nie określa jakie informacje powinien zawierać suplement i w jakim celu jest wydawany.

92) art. 1 pkt 118 noweli, **art. 170a ust. 5** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana korygująca odesłanie.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 118, w art. 170a w ust. 5 po wyrazach "zgodnie z umową" dodaje się wyrazy ", o której mowa w art. 160 ust. 3";

93) art. 1 pkt 118 noweli, **art. 170a ust. 6** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Powyższy przepis może budzić wątpliwości co do intencji ustawodawcy. W szczególności wyjaśnienia wymaga prawo do uzyskania limitu punktów po raz drugi.

94) art. 1 pkt 118 noweli, **art. 170a ust. 10** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepis art. 170a ust. 9 stanowi o obowiązku kandydata na studia do złożenia oświadczenia o podjętych lub zrealizowanych studiach stacjonarnych. Przepis art. 170a ust. 10 upoważnia ministra do wydania rozporządzenia określającego wzór oświadczenia o

spełnieniu wymogów do podjęcia i kontynuowania studiów bez wnoszenia opłat. Zwraca uwagę brak korelacji pomiędzy obydwoma przepisami. Alternatywne propozycje poprawek zakładają skreślenie ust. 10 lub odpowiednią modyfikację ust. 9 oraz ust. 10.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 118, w art. 170a skreśla się ust. 10;

lub

- w art. 1 w pkt 118, w art. 170a:
 - a) w ust. 9 wyrazy "o podjętych lub zrealizowanych studiach stacjonarnych w uczelni publicznej" zastępuje się wyrazami "o spełnianiu warunków do podjęcia i kontynuowania studiów bez wnoszenia opłat",
 - b) w ust. 10 skreśla się wyrazy ", o którym mowa w ust. 3–7,";

95) art. 1 pkt 118 noweli, **art. 170c ust. 2 pkt 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest korekta odesłania.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 118, w art. 170c wyrazy "ust. 3 - 5" zastępuje się wyrazami "ust. 3 i 4";

96) art. 1 pkt 130 noweli, **art. 186 ust. 1** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazana jest zmiana uwzględniająca, że powyższy przepis upoważnia do wydania regulaminu (z założenia jedyne regulaminu ustalania wysokości świadczeń pomocy materialnej), a nie szczegółowego regulaminu (innego niż regulamin "ogólny").

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 130, w art. 186 w ust. 1 wyrazy "Szczegółowy regulamin" zastępuje się wyrazem "Regulamin";

97) art. 1 pkt 138 lit. a noweli, **art. 195 ust. 1 i 2** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Wskazane są zmiany redakcyjne pozwalające na oddanie istoty przepisów i eliminujące wątpliwości interpretacyjne.

Propozycja poprawki:

- w art. 1 w pkt 138 w lit. a:

- a) w ust. 2 po wyrazach "oraz jednostki naukowe" dodaje się przecinek,
- b) w ust. 3 wyrazy "prowadzonymi przez" zastępuje się wyrazami "prowadzonymi wspólnie przez";

98) art. 1 pkt 149 oraz 152 noweli, **art. 203a oraz art. 209** Prawa o szkolnictwie wyższym.

Parlament Studentów na podstawie art. 203a ust. 1 nabywa osobowość prawną.

Tak ukształtowana regulacja, wprowadzająca konstrukcję uzyskania osobowości prawnej przez organ przedstawicielski samorządu, stanowi istotny wyłom systemowy. W uzasadnieniu do projektu ustawy zabrakło wskazania na potrzebę dokonywania zmiany. Tymczasem należy chociażby zauważyć, że ustawa nie określa organów oraz sposobu reprezentacji Parlamentu Studentów. Kwestie te ma określić statut Parlamentu Studentów. Parlament studentów nie będzie też podlegał obowiązkowi rejestracji. Tym samym podmioty wchodzące w relacje majątkowe z Parlamentem Studentów, nie będą miały informacji opartej o powszechne przepisy prawa, co do właściwego umocowania osoby reprezentującej Parlament Studentów, a tym samym nie będą miały pewności co do skutecznego i bezpiecznego rozporządzenia swoim mieniem. Aby uniknąć tego skutku należałoby w ustawie określić organy, sposób prowadzenia spraw i reprezentacji Parlamentu Studentów.

Do Parlamentu studentów mają znaleźć zastosowanie odpowiednie przepisy Prawa o stowarzyszeniach. W tym kontekście powstaje pytanie o zasady nabywania członkostwa w takim stowarzyszeniu (członkami Parlamentu są reprezentanci samorządów uczelnianych).

Powyższa uwagi odnoszą się do nadania osobowości prawnej Krajowej Reprezentacji Doktorantów (art. 209 ust. 2).

99) art. 2 pkt 8 noweli, **art. 11 ust. 2 i art. 13 ust. 2** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Zgodnie z powyższymi przepisami jednym z warunków wszczęcia przewodu doktorskiego, a także jedną z możliwych form rozprawy doktorskiej jest publikacja w czasopiśmie naukowym określonym przez ministra właściwego do spraw nauki na podstawie przepisów o zasadach finansowania nauki. Odesłanie to nie spełnia wymogów dostatecznej określoności i znacznie utrudnia odczytanie wyrażonej w nim normy. Należy postulować wyraźne wskazanie w przepisie na konkretne przepisy ustawowe upoważniające ministra do dokonania wskazania takiego czasopisma.

100) art. 2 pkt 8 noweli, **art. 12 ust. 2 pkt 3** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Propozycja poprawki zakłada korektę piętrowego odesłania, jako niezgodnego z Zasadami techniki prawodawczej.

Propozycja poprawki:

- w art. 2 w pkt 8, w art. 12 w ust. 2 w pkt 3 wyrazy "ust. 1 pkt 4" zastępuje się wyrazami "art. 31 pkt 5";

101) art. 2 pkt 16 noweli, **art. 20 ust. 4** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Wskazana jest korekta błędnego odesłania.

Propozycja poprawki:

- w art. 2 w pkt 16, w art. 20 w ust. 4 wyrazy "art. 14a ust. 1 - 3" zastępuje się wyrazami "art. 14a ust. 1";

102) art. 2 pkt 19 noweli, **art. 26 ust. 1 pkt 3** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Wskazana jest zmian polegająca na wykreśleniu zbędnego zastrzeżenia. Zastrzeżenie to oznacza, że w przypadku nadania tytułu profesora z zakresu sztuki, osoba taka będzie musiała spełniać kryteria z pkt 1, 2 i 4 ustępu pierwszego.

Propozycja poprawki:

- w art. 2 w pkt 19, w art. 26:
 - a) w ust. 1 w pkt 3 skreśla się wyrazy ", z zastrzeżeniem ust. 2 i 3",
 - b) w ust. skreśla się wyraz "również";

103) art. 2 pkt 20 noweli, **art. 30 ust. 2 i 3** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Zgodnie z art. 30 ust. 2 wysokość wynagrodzenia recenzenta określa umowa. Natomiast zgodnie z art. 30 ust. 3 wysokość wynagrodzenia określa rozporządzenie. Pomiedzy przepisami zachodzi więc sprzeczność. Zakładając, że intencją ustawodawcy jest,

żeby wysokość ta określona była w rozporządzeniu, propozycja poprawki zakłada skreślenie stosownych rozwiązań w ust. 2 przedmiotowego artykułu.

Propozycja poprawki:

- w art. 2 w pkt 20, w art. 30 w ust. 2 skreśla się wyrazy ", , wysokość wynagrodzenia",

104) art. 2 pkt 20 noweli, **art. 30 ust. 3** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Powyższy przepis, upoważniający ministra do wydania rozporządzenia określającego warunki przyznawania stypendiów, nie zawiera wytycznych. W szczególności za wytyczną nie można uznać ustalenia wynagrodzenia w relacji do minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego profesora zwyczajnego. Jest to bowiem wytyczna pozorna, pozwalająca w zasadzie na ustalenie wynagrodzenia w dowolnej wysokości. Rozwiązanie takie, uznać należy za niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji.

105) art. 2 pkt 32 lit. b noweli, **art. 32 ust. 5** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Powyższy przepis, upoważniający ministra do wydania rozporządzenia określającego warunki i tryb przyznawania nagród ministra, nie zawiera wytycznych. Wskazanie w kwestionowanym przepisie na uwzględnienie składu, kompetencji i sposób finansowania zespołu do spraw nagród, jednostek uprawnionych do występowania z wnioskiem o przyznanie nagrody oraz na wykaz niezbędnej dokumentacji i sposób jej przekazywania jest w istocie zakresem spraw przekazanych do uregulowania. Sta kwestionowane uregulowanie należy uznać za niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji.

106) art. 2 pkt 24 noweli, **art. 34a ust. 3** ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Powyższy przepis, upoważniający ministra do wydania rozporządzenia określającego warunki i tryb wyboru Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, nie zawiera wytycznych. Rozwiązanie takie, uznać należy za niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji.

107) art. 4 noweli, **art. 4 i 5** ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

Wskazana jest korekta przepisów zmierzająca do prawidłowego wprowadzenia zmian do ustawy, poprzez uwzględnienie ostatniej nowelizacji dokonanej artykułem 6 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej.

Propozycja poprawki:

- w art. 4:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) w art. 4:

a) ust. 4a otrzymuje brzmienie:

"4a. Do ulgi 51 % przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych, pospiesznych i ekspresowych, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnieni studenci do ukończenia 26 roku życia; w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia prawo to przysługuje studentowi od rozpoczęcia studiów do dnia 31 października roku, w którym ukończył on studia",

b) ust. 6a otrzymuje brzmienie:

"6a. Do ulgi 51 % przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych i pospiesznych, na podstawie imiennych biletów miesięcznych, są uprawnieni studenci do ukończenia 26 roku życia; w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia prawo to przysługuje studentowi od rozpoczęcia studiów do dnia 31 października roku, w którym ukończył on studia.";

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) w art. 5 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

"1a. Do ulgi 51 % przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego autobusowego w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów imiennych miesięcznych, są uprawnieni studenci do ukończenia 26 roku życia; w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia prawo to przysługuje studentowi od rozpoczęcia studiów do dnia 31 października roku, w którym ukończył on studia.";

Przepis art. 15 ust. 1 stanowi o jednostkach organizacyjnych uczelni, niespełniających wymagań, o których mowa w art. 11 ust. 2 – 5 Prawa o szkolnictwie wyższym. Tymczasem art. 11 ust. 5 stanowi o uprawnieniach jednostek międzyuczelnianych oraz wspólnych, a także o jednostkach organizacyjnych związku uczelni. Wskazana jest zmiana korygująca wzajemną sprzeczność przepisu.

Propozycja poprawki:

- w art. 15 w ust. 1 po wyrazach "jednostki organizacyjne uczelni" dodaje się wyrazy "jednostki międzyuczelniane, jednostki wspólne oraz jednostki organizacyjne związku uczelni";

lub

- w art. 15 w ust. 1 wyrazy "art. 11 ust. 2 – 5" zastępuje się wyrazami "art. 11 ust. 2 -4";

109) art. 15 ust. 2 pkt 1 noweli.

Wskazana jest zmiana doprecyzowująca odesłanie. Przepis art. 15 ust. 3 pkt 1 powinien odsyłać do art. 9 ust. 2 ustawy nowelizowanej w art. 1, a nie do art. 9 ust. 2 samej nowelizacji.

Propozycja poprawki:

- w art. 15 w ust. 3 po wyrazach "art. 9 ust. 2" dodaje się wyrazy "ustawy, o której mowa w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą";

110) art. 15 ust. 3 i 4 noweli.

Wskazana jest zmiana przytaczająca pełną nazwę Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Propozycja poprawki:

- w art. 15:
 - a) w ust. 3 wyraz "Komisję" zastępuje się wyrazami "Polskiej Komisji Akredytacyjnej",
 - b) w ust. 4 wyraz "Komisji" zastępuje się wyrazami "Polskiej Komisji Akredytacyjnej";

111) art. 19 ust. 2 i art. 37 pkt 3 noweli.

Niezrozumiałe jest różnicowanie terminu wejścia w życie art. 19 ustawy. W szczególności wątpliwości budzi zdanie drugie w ust. 2 tego przepisu. Jeżeli art. 19 ust. 2 wejdzie w życie z dniem 1 października 2012 r. to w zakresie zdania drugiego otrzyma moc

wsteczną. Spowodować to może wątpliwość co do rekrutacji dokonywanych przez zamiejscowe ośrodki dydaktyczne w okresie od dnia wejścia w życie ustawy (1 października 2011 r.) do dnia wejścia w życie art. 19 ust. 2. Dodatkowo wskazać należy, że w przypadku późniejszego wejścia w życie ust. 2 odesłanie w art. 19 ust. 3 przez pierwszy rok obowiązywania ustawy będzie bezprzedmiotowe. Propozycja poprawek zakłada, że zamiejscowe ośrodki dydaktyczne mogą prowadzić dodatkową rekrutację. Wprowadzenie poprawki pozwoli także uniknąć wątpliwości co do możliwości prowadzenia rekrutacji na studia w przypadku podmiotów wymienionych w art. 15 ust. 1 i w art. 16 ust. 1, które mogą mieć miejsce w przypadku obecnego zastrzeżenia art. 2 ust. 2 zdanie drugie.

Propozycja poprawek:

1) w art. 19:

a) w ust. 2 skreśla się zdanie drugie,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

2a. Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne mogą prowadzić rekrutację na studia przez okres roku od dnia wejścia w życie ustawy.",

c) w ust. 3 wyrazy "ust. 1 lub 2" zastępuje się wyrazami "ust. 1 lub 2a";

2) w art. 37 skreśla się pkt 3;

112) art. 21 noweli.

Wskazana jest zmiana uwzględniająca, że wobec uchylecia przepisów materialnych ustawy dotyczących zasad zatrudniania docentów, zasadnym jest wskazanie na określone przepisy w tym zakresie.

Propozycja poprawki:

- w art. 21 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. Do osób, o których mowa w ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, dotyczące pracowników dydaktycznych zatrudnionych na stanowisku starszego wykładowcy.";

113) art. 22 noweli.

Przepis art. 22 ust. 1 ustawy stanowiąc o sytuacji prawnej osób w nim wymienionych mówi o dotychczasowej formie stosunku pracy. Natomiast przepis art. 22 ust. 2 o

dotychczasowym stanowisku pracy. Powstaje pytanie, czy powyższe było intencją ustawodawcy.

114) art. 28 noweli.

Wobec wprowadzenia odpłatności za zajęcia przekraczające limit punktów ECTS, określony w art.170a ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym rozważyć należy uwzględnienie tego faktu w art. 28 nowelizacji.

115) art. 35 noweli.

Wskazana jest zmiana uwzględniająca, że zasady prowadzenia studiów doktoranckich i studiów podyplomowych określone są w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym, a nie w ustawie nowelizującej tą ustawę. Sama ustawa nowelizująca nie zawiera bowiem norm postępowania, a jedynie określa czynności konwencjonalne polegające na zmianie przepisów.

Propozycja poprawki:

- w art. 35 wyrazy " na zasadach określonych w niniejszej ustawie" zastępuje się wyrazami "na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą",

116) art. 37 noweli.

Zabieg różnicowania wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy, która z założenia powinna stanowić spójną całość (jako przejaw jednolitej koncepcji ustawodawcy), wymaga szczególnego namysłu, tak aby w zespole wyłączanych przepisów nie pominąć żadnego elementu. Jednocześnie jednak wyłączenie grupy przepisów do odrębnego wejścia w życie, nie może spowodować luki w pozostałych poza wyłączeniem przepisach. Z tych względów rozważyć należy zasadność dokonania stosownych zmian w art. 37 opiniowanej ustawy.

Po pierwsze, ustawa stanowi, że z dniem 1 stycznia 2012 r. wejdą w życie przepisy **art. 99** dotyczące odpłatności za drugi kierunek studiów na uczelniach publicznych oraz dotyczące zasad odpłatności (nie przewyższającej kosztów kształcenia) na uczelniach niepublicznych. Tymczasem powiązany z art. 99 (także przez bezpośrednie odesłania), **art. 170a** (także art. 170b i 170c) określający zasady na jakich następuje odpłatność za drugi

kierunek studiów ma wejść w życie już z dniem z dniem 1 października 2011 r. Z dniem 1 października 2011 r. powstanie więc sprzeczność pomiędzy przepisami (lub co najmniej istotna luka prawna). Te same uwagi można odnieść do wcześniejszego (niż 1 stycznia 2012 r. terminu wejścia w życie art. **195 ust. 9 i 10**.

Po drugie, z dniem 1 stycznia 2012 r. ma wejść w życie przepis **art. 94b** wprowadzający do ustawy dotację podmiotową na dofinansowanie zadań projakościowych. Jednocześnie już z dniem 1 października 2011 r. mają wejść w życie przepisy **art. 84a** (i 84b) dotyczące Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) bezpośrednio odwołujące się do dofinansowywania z dotacji z art. 94b. Takie same uwagi można również odnieść do **art. 201** ustawy.

Po trzecie, z dniem 1 stycznia 2012 r. ma wejść w życie zmiana **art. 90 ust. 7** zastępująca "szpital kliniczny" "szpitalem uniwersyteckim". Pozostałe zmiany w tym zakresie (**art. 87** ustawy) wejdą w życie z 1 października 2012.

Po czwarte, **art. 100** ustawy określający zasady sporządzania planu rzeczowo – finansowego na uczelniach wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. Wydaje się, że w tym samym terminie powinna wchodzić w życie zmiana **art. 35** ustawy (jako konsekwencja zmiany w art. 100). Jednocześnie za błędne uznać należy określenie terminu wejścia w życie zmienionego przepisu upoważniającego ministra do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych (**art. 105** ustawy) na dzień 1 stycznia 2013 r. Przepisy rozporządzeń nie tworzą samodzielnych rozwiązań prawodawczych, a jedynie wykonują ustawę, stąd termin wejścia w życie art. 105 powinien być powiązany z terminem wejścia w życie art. 100 ustawy. Tym bardziej, że ustawodawca przewidział konstrukcję czasowego utrzymania w mocy dotychczasowego rozporządzenia w art. 36 pkt 1 ustawy.

Po piąte, rozważyć należy, czy w terminie 1 stycznia 2012 r. nie powinny wchodzić w życie także zmiany w art. 95 ustawy (przepisy upoważniające do określenia warunków występowania przez uczelnie niepubliczne o dotacje), art. 101 ustawy (określającym możliwość utworzenia funduszu rozwoju uczeni) art. 103 ust. 3 ustawy (zmieniającym zasady rozdziału dotacji na stypendia socjalne dla studentów i doktorantów), w art. 203 i 203a (nowe zasady finansowania Parlamentu Studentów).

Po szóste, przesunięcie terminu wejścia w życie zmian w **art. 173** dotyczących stypendium ministra za wybitne osiągnięcia (w miejsce stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz za wybitne osiągnięcia sportowe), nie uwzględniające nowych rozwiązań **art. 103 ust. 2 i art. 184 ust. 2 i 4**. spowoduje lukę (w okresie od 1 października 2011 r. do

1 października 2012 r.) w zakresie zasad przyznawania stypendium za wybitne osiągnięcia sportowe.

117) **art. 37 noweli.**

Przepis art. 37 noweli, określając termin wejścia w życie ustawy (z dniem 1 października 2011 r.) formułuje szereg wyjątków od terminu zasadniczego. Przyjęta przez ustawodawcę formuła wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy "w zakresie części nowości normatywnej dokonywanych w ramach jednej zmiany (jednego punktu) może budzić wątpliwości. W szczególności wątpliwości te dotyczą:

- 1) zmiany w art. 1 pkt 129 w zakresie dotyczącym art. 184 ust. 3 w zakresie dotyczącym wypłacania stypendium ministra,
 - 2) zmiany w art. 1 pkt 142 w zakresie dotyczącym świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów studiów doktoranckich prowadzonych w instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutach badawczych,
- które mają wejść w życie z dniem 1 października 2012 r.

Przyjęta przez ustawodawcę technikę legislacyjną należy ocenić negatywnie. Rolą przepisu o wejściu w życie ustawy (jej poszczególnych przepisów) jest niebudzące wątpliwość określenie, od kiedy obowiązuje ustawa (jej poszczególne przepisy).

Różnicując (wyjątkowo) termin wejścia w życie poszczególnych przepisów ustawy należy wyczerpująco wymienić te przepisy, które mają wejść w życie odrębnym terminie, tak aby adresat norm prawnych nie miał wątpliwości jakie przepisy go wiążą. W tym przypadku ustawodawca taki obowiązek interpretacji, co do obowiązywania przepisów, przerzuca na ich adresata. W konsekwencji nie da się ustalić jakiej treści przepis obowiązuje w dniu wejścia w życie ustawy. Ustawodawca nie sformułował bowiem normy konwencyjnej o wejściu w życie przepisu (do czego jest jedynie uprawniony), a określił, że normy prawne wyinterpretowane z przepisu o tym samym brzmieniu znajdą zastosowanie w dwóch różnych terminach.

Przykładowo, zgodnie art. 1 pkt 129 opiniowanej ustawy, art. 184 ust. 3 Prawa o szkolnictwie wyższym otrzymuje brzmienie:

"3. Stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1–3, są wypłacane co miesiąc, a stypendium ministra, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4, jednorazowo, nie później niż 15 grudnia danego roku."

Powyższy przepis zastąpić ma dotychczasowy art. 184 ust. 3 ustawy.

Przepis o wejściu w życie ustawy, nie daje jednak odpowiedzi w jakim brzmieniu przepis ten będzie obowiązywał od 1 października 2011 r.

Zgodnie z przepisem o wejściu w życie ustawy, art. 1 pkt 129 nadający nowe brzmienie art. 199 ust. 2, ma wejść w życie z dniem 1 października 2011 r., ale jedynie w zakresie niedotyczącym wypłacania stypendium ministra (w zakresie dotyczącym wypłacania stypendium ministra ma wejść w życie z 1 października 2012 r.).

Propozycja poprawek:

1) w art. 1:

a) pkt 129 otrzymuje brzmienie:

"129) w art. 184:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- "1. Student może otrzymywać stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1–3, w danym roku akademickim przez okres do dziesięciu miesięcy, a gdy ostatni rok studiów trwa jeden semestr przez okres do pięciu miesięcy.
2. Stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1–3, są przyznawane na semestr lub na rok akademicki, a stypendium ministra, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4, na rok akademicki, z wyjątkiem przypadku gdy ostatni rok studiów, zgodnie z planem studiów, trwa jeden semestr."

b) w ust. 3:

- wyrazy "o których mowa w ust. 2" zastępuje się wyrazami "o których mowa w art. 173",
- po wyrazach "co miesiąc" dodaje się wyrazy "z wyjątkiem stypendium ministra za wybitne osiągnięcia wypłacanego jednorazowo, nie później niż 15 grudnia danego roku ",

c) ust. 4 – 6 otrzymują brzmienie:

- "4. Student studiujący równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymywać stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, zapomogę, stypendium rektora dla najlepszych studentów i stypendium ministra za wybitne osiągnięcia tylko na jednym, wskazanym przez studenta kierunku studiów.
5. Studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, nie przysługują świadczenia, o których mowa w art. 173, chyba że kontynuuje on studia po ukończeniu studiów

pierwszego stopnia w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra lub równorzędnego, jednakże nie dłużej niż przez okres trzech lat.

6. Łączna miesięczna wysokość stypendiów, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1 i 3, nie może być większa niż 90 % najniższego wynagrodzenia zasadniczego asystenta ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.",

d) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

"7. Student studiujący na kilku kierunkach studiów jest obowiązany do złożenia oświadczenia o niepobieraniu świadczeń pomocy materialnej na więcej niż jednym kierunku.";

b) pkt 142 otrzymuje brzmienie:

"142) w art. 199:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. Doktorant może otrzymać pomoc materialną w formie:

- 1) stypendium socjalnego;
- 2) zapomogi;
- 3) stypendium dla najlepszych doktorantów;
- 4) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych;
- 5) stypendium ministra za wybitne osiągnięcia.

2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przyznaje się ze środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, o którym mowa w art. 103, na zasadach określonych przez rektora w uzgodnieniu z uczelnianym organem samorządu doktorantów.",

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. W przypadku studiów doktoranckich prowadzonych w jednostce naukowej świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, przyznaje się ze środków funduszu pomocy materialnej dla doktorantów, o której mowa w art. 103, na zasadach określonych przez dyrektora jednostki w uzgodnieniu z samorządem doktorantów.",

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Do przyznawania świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1–4, stosuje się odpowiednio przepisy o pomocy materialnej dla studentów, z wyłączeniem art. 174 ust. 4 oraz z zastrzeżeniem ust. 5.",

d) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Stypendium, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, może być przyznane:

- 1) na pierwszym roku studiów doktoranckich – doktorantowi, który osiągnął bardzo dobre wyniki w postępowaniu rekrutacyjnym;
- 2) na drugim roku i kolejnych latach studiów doktoranckich – doktorantowi, który w roku akademickim poprzedzającym przyznanie stypendium spełnił łącznie następujące warunki:
 - a) uzyskał bardzo dobre lub dobre wyniki egzaminów objętych programem studiów doktoranckich,
 - b) wykazał się postępami w pracy naukowej i przygotowywaniu rozprawy doktorskiej,
 - c) podczas studiów doktoranckich prowadzonych przez uczelnię wykazał się szczególnym zaangażowaniem w pracy dydaktycznej.";"

2) w art. 37 w pkt 2:

- a) wyrazy "pkt 129 w zakresie dotyczącym art. 184 ust. 3 w zakresie dotyczącym wypłacania stypendium ministra" zastępuje się wyrazami "pkt 129 lit. b tiret drugie,
- b) wyrazy "pkt 142 w zakresie dotyczącym świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów studiów doktoranckich prowadzonych w instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutach badawczych" zastępuje się wyrazami "pkt 142 lit. b";

118) art. 37 noweli.

Wskazana jest zmiana redakcyjna usuwająca zbędne fragmenty przepisów.

Propozycja poprawki:

- w art. 37:
 - a) w pkt 4 skreśla się wyrazy "w zakresie dotyczącym art. 105",
 - b) w pkt 6 skreśla się wyrazy "w zakresie dotyczącym art. 3 ust. 1 i 2".

Szymon Giderewicz
legislator